
Sesijas dokuments

A8-0391/2016

20.12.2016

ZIŅOJUMS

par Eiropas sociālo tiesību pīlāru
(2016/2095(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Referente: *Maria João Rodrigues*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS.....	25
MAZĀKUMA VIEDOKLIS.....	29
SIEVIEŠU TIESĪBU UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS.....	30
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	39
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA	40

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par Eiropas sociālo tiesību pīlāru (2016/2095(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES), Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā LESD 9. pantu, kas prasa ES veicināt augstu nodarbinātības līmeni, nodrošināt pietiekamu sociālo aizsardzību, apkarot sociālo atstumtību un nodrošināt augstu izglītības, apmācības un cilvēku veselības aizsardzības līmeni,
- ņemot vērā LESD 151.–156. pantu,
- ņemot vērā 1950. gada 9. maija deklarāciju, kurā aicināja „izlīdzināt un uzlabot darba ņēmēju dzīves apstākļus”,
- ņemot vērā Eiropas Sociālo hartu, tai pievienoto protokolu un tā pārskatīto versiju, kas stājās spēkā 1999. gada 1. jūlijā, jo īpaši tās I un II sadaļu un 2., 4., 16. un 27. pantu, par darbinieku ar ģimenes pienākumiem tiesībām uz vienlīdzīgām iespējām un attieksmi,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, ko ES ratificēja 2010. gadā,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām, kas stājās spēkā 1990. gadā,
- ņemot vērā Kopienas Hartu par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām, kuru pieņēma 1989. gada 9. decembrī,
- ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības mērķus 2030. gadam, kurus ANO pieņēma 2015. gadā un kuri ir piemērojami visā pasaulē, tostarp arī ES,
- ņemot vērā Padomes 2010. gada 8. marta Direktīvu 2010/18/ES, ar ko īsteno pārskatīto *BUSINESSEUROPE*, *UEAPME*, *CEEP* un *ETUC* pamatnolīgumu par vecāku atvaļinājumu un atceļ Direktīvu 96/34/EK¹,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas un ieteikumus,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Eiropas Sociālā nodrošinājuma kodeksu un tā protokolu, kas ir galvenais Eiropas sociālā nodrošinājuma sistēmu obligātās saskaņošanas instruments un kas nosaka obligātos standartus un atļauj līgumslēdzējām pusēm pārsniegt šos standartus,
- ņemot vērā neatkarīgā eksperta ziņojumu par to, kā veci cilvēki var izmantot visas

---

¹ OV L 68, 18.3.2010., 13. lpp.

cilvēktiesības,

- ņemot vērā spēkā esošos ES tiesību aktus, politikas koordinācijas mehānismus un finanšu instrumentus nodarbinātības, sociālās politikas, ekonomikas un monetārās politikas, iekšējā tirgus, preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīvas aprites, Eiropas Sociālā fonda un ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas jomā,
- ņemot vērā Eiropadomes 2010. gada 25. un 26. marta un 2010. gada 17. jūnija secinājumus un Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu „Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei” (COM(2010)2020),
- ņemot vērā 2007. gada 14. decembra Eiropadomes secinājumus, ar ko apstiprina elastdrošības kopīgos principus, atzīstot stingras, integrētas un līdzsvarotas pieejas nozīmību attiecībā uz galvenajām problēmām darba tirgus modernizācijā,
- ņemot vērā Padomes ieteikumus un secinājumus par romu integrāciju,
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 3. oktobra ieteikumu par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstumti no darba tirgus (2008/867/EK),
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada ieteikumu „Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana”,
- ņemot vērā Padomes 2015. gada 7. decembra secinājumus „Veicināt sociālo ekonomiku — vienu no svarīgākajiem ekonomikas un sociālās attīstības virzītājspēkiem Eiropā”,
- ņemot vērā Vienlīdzīgas nodarbinātības direktīvu¹,
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Maternitātes atvaļinājuma direktīvu (COM(2008)0637),
- ņemot vērā Direktīvu par rakstisko paziņojumu²,
- ņemot vērā Noteikta darba laika direktīvu³,
- ņemot vērā Pagaidu darba aģentūru direktīvu⁴,
- ņemot vērā Nepilna darba laika direktīvu⁵,
- ņemot vērā Rasu vienlīdzības direktīvu⁶,

---

¹ Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.).

² Padomes 1991. gada 14. oktobra Direktīva 91/533/EEK par darba devēja pienākumu informēt darbiniekus par darba līguma vai darba attiecību nosacījumiem (OV L 288, 18.10.1991., 32. lpp.).

³ Padomes 1999. gada 28. jūnija Direktīva 1999/70/EK par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (OV L 175, 10.07.1999., 43. lpp.).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/104/EK par pagaidu darba aģentūrām (OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp.).

⁵ Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīva 97/81/EK par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu (OV L 014, 20.01.1998., 9. lpp.).

⁶ Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīva 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām

- ņemot vērā politikas pamatnostādnes Komisijai „Jauns sākums Eiropai — mana programma nodarbinātībai, izaugsmei, taisnīgumam un demokrātiskām pārmaiņām”, ar kurām 2014. gada 15. jūlijā iepazīstināja Komisijas priekšsēdētājs *Jean-Claude Juncker*,
- ņemot vērā 2015. gada 22. jūnija ziņojumu „Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana” (piecu priekšsēdētāju ziņojums),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 8. marta paziņojumu “Apspriešanās sākšana par Eiropas sociālo tiesību pīlāru” (COM(2016)0127) un tā pielikumus,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 2. jūnija paziņojumu “Eiropas sadarbīgās ekonomikas programma” (COM(2016)0356),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumus par romu integrāciju (COM(2010)0133, COM(2011)0173, COM(2012)0226, COM(2013)0454, COM(2015)299 un COM(2016)424),
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 3. oktobra ieteikumu par tādu cilvēku aktīvu integrāciju, kuri ir atstūmti no darba tirgus (2008/867/EK),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 4. oktobra paziņojumu „Garantija jauniešiem un jaunatnes nodarbinātības iniciatīva — pēc trīs gadiem” (COM(2016)0646),
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 21. marta ziņojumu par Direktīvas 2008/104/EK par pagaidu darba aģentūrām piemērošanu,
- ņemot vērā EESK 2015. gada septembra atzinumu SOC 520 par efektīvu un uzticamu sociālā nodrošinājuma sistēmu izveides principiem,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 6. jūlija rezolūciju par stratēģiskajām prioritātēm attiecībā uz Komisijas 2017. gada darba programmu¹,
- ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 15. janvāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par darbinieku informēšanu un uzklauššanu un pārstrukturēšanas paredzēšanu un pārvaldību²,
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 20. maija rezolūciju par grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu³,
- ņemot vērā Parlamenta 2014. gada 16. janvāra rezolūciju par ES stratēģiju attiecībā uz bezpajumtniekiem⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 9. jūnija rezolūciju par ES stratēģiju sievietēm un

---

neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0312.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0005.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0207.

⁴ Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0043.

vīriešu līdztiesībai laikposmam pēc 2015. gada¹,

- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 8. oktobra rezolūciju par Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīvas 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, piemērošanu²,
- ņemot vērā Eiropas Komisijas stratēģisko apņemšanos dzimumu līdztiesības jomā, 2016.–2019. gads,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu (2011.–2020. gadam),
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 23. oktobra rezolūciju par nevienlīdzības samazināšanu, īpašu uzmanību pievēršot bērnu nabadzības problēmai³,
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 25. novembra rezolūciju par ES stratēģisko satvaru par drošību un veselības aizsardzību darbā laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam⁴,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 14. aprīļa rezolūciju par nabadzības novēršanas mērķa sasniegšanu, ņemot vērā aizvien lielākos mājsaimniecību izdevumus⁵,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 7. jūlija rezolūciju par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot *UNCRPD* komitejas noslēguma apsvērumiem⁶,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 14. septembra rezolūciju par sociālo dempingu Eiropas Savienībā⁷,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 13. septembra rezolūciju par darba un privātās dzīves līdzsvaru labvēlīgu darba tirgus apstākļu izveidi⁸,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 5. oktobra rezolūciju par nepieciešamību pēc Eiropas reindustrializācijas politikas, ņemot vērā nesenās uzņēmumu „*Caterpillar*” un „*Alstom*” lietas⁹,
- ņemot vērā Parlamenta 2015. gada 10. septembra rezolūciju par konkurētspējīga ES darba tirgus izveidi 21. gadsimtā: prasmju un kvalifikāciju saskaņošana ar pieprasījumu un darba iespējām, lai atgūtos no krīzes¹⁰,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 19. janvāra rezolūciju par politikas nostādņēm

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0218.

² Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0351.

³ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0401.

⁴ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0411.

⁵ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0136.

⁶ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0318.

⁷ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0346.

⁸ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0338.

⁹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0377.

¹⁰ Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0321.

attiecībā uz prasmju veidošanu cīņā pret jauniešu bezdarbu¹,

- ņemot vērā Parlamenta 2012. gada 20. novembra rezolūciju par Sociālo ieguldījumu paktu — atbildes reakciju uz krīzi² un Komisijas 2013. gada 20. februāra Sociālo ieguldījumu paketi, tostarp Komisijas ieteikumu „Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana”,
- ņemot vērā Parlamenta rezolūcijas par romiem³,
- ņemot vērā *Eurofound* Eiropas Darba attiecību vārdnīcu,
- ņemot vērā *Eurofound* 2014. gada ziņojumu „Atalgojums Eiropā 21. gadsimtā”⁴,
- ņemot vērā *Eurofound* 2014. gada ziņojumu „Piekļuve veselības aprūpei krīzes laikā”⁵,
- ņemot vērā *Eurofound* 2015. gada ziņojumu „Piekļuve sociālajiem pabalstiem: pabalstu nepieprasīšanas līmeņa samazināšana”⁶,
- ņemot vērā *Eurofound* 2015. gada ziņojumu „Jauni nodarbinātības veidi”⁷,
- ņemot vērā *Eurofound* 2015. gada ziņojumu „Nepiemēroti mājokļi Eiropā: izmaksas un sekas”⁸,
- ņemot vērā paredzamo 2016. gada *Eurofound* 6. Eiropas Darba apstākļu apsekojuma pārskata ziņojumu,
- ņemot vērā SDO 2016. gada pētījumu “Eiropas sociālo tiesību pīlāra veidošana Eiropas konverģences nolūkā”,
- ņemot vērā darbu, ko veikusi Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*), un īpaši tās migrantu un minoritāšu aptaujas un ziņojumus par smagu darba ekspluatāciju, bērnu aizsardzības sistēmām un invalīdu tiesībām uz patstāvīgu dzīvi,
- ņemot vērā Tiesas spriedumu lietā C-266/14 par darba laika organizēšanu darba ņēmējiem, kuriem nav noteiktas vai pastāvīgas darba vietas,
- ņemot vērā 2016. gada 20. septembra Tiesas spriedumu apvienotajās lietās C 8/15 P – C 10/15 P (*Ledra Advertising* un citi), kas nostiprina iedzīvotāju pamattiesības attiecībā uz Komisiju un Eiropas Centrālo banku saistībā ar Saprašanās memoranda pieņemšanu ESM vārdā,
- ņemot vērā Eiropas sociālo partneru, *BusinessEurope*, *CEEP*, *ETUC* un *UEAPME*

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0008.

² OV C 419, 16.12.2015., 5. lpp.

³ Pieņemtie teksti, P7_TA(2010)0085, P7_TA(2010)0312, P7_TA(2011)2276, P7_TA(2013)0545, P7_TA(2013)0594, P8_TA(2015)0095.

⁴ *Eurofound* (2014), *Pay in Europe in the 21st century*.

⁵ *Eurofound* (2014), *Access to healthcare in time of crisis*.

⁶ *Eurofound* (2015), *Access to social benefits: Reducing non-take-up*.

⁷ *Eurofound* (2015), *New forms of employment*

⁸ *Eurofound* (2016), *Inadequate housing in Europe: Costs and consequences*.

2007. gada oktobra kopīgo analīzi „Galvenās problēmas Eiropas darba tirgos” un 2015. gada jūlija kopīgo analīzi „Eiropas sociālo partneru padziļināta nodarbinātības analīze”,

- ņemot vērā Nodarbinātības komitejas un Sociālās aizsardzības komitejas kopīgo atzinumu par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Padome apstiprināja 2016. gada 13. oktobrī,
  - ņemot vērā Reglamenta 52. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu (A8-0391/2016),
- A. tā kā ES ir steidzami un pamanāmi jāreaģē uz daudzu cilvēku pieaugošo neapmierinātību un bažām par neskaidrajām dzīves izredzēm, bezdarbu, arvien lielāku nevienlīdzību un iespēju trūkumu, jo īpaši jauniešiem; tā kā publiskā apspriešana par Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Komisija veica līdz 2016. gada decembrim, ir pāraugusi padziļinātās pārdomās par spēkā esošajiem sociālās jomas *acquis* un plašās sociālo partneru, valstu valdību un parlamentu, pilsoniskās sabiedrības un ES iestāžu diskusijās par Eiropas sociālā modeļa nākotni un struktūru; tā kā šīs debates var palīdzēt vērst uzmanību uz ES pamatvērtībām un to, ka Eiropā – salīdzinot pasaules mērogā – ir moderni darba un sociālie standarti un sociālās aizsardzības sistēmas; tā kā debates par Eiropas sociālo tiesību pīlāru un par nepieciešamajiem papildu pasākumiem tā uzraudzībai var arī palīdzēt veidot stingrākus pamatus Eiropas projektam un uzlabot iedzīvotāju piederības sajūtu Eiropas integrācijas procesam;
- B. tā kā ES ir jāturpina attīstīt Eiropas sociālo modeli, kas ir sociālās tirgus ekonomikas daļa, iedvesmo cilvēkus un nodrošina ilgtspējīgu labklājību un augstu ražīgumu, kura pamatā ir solidaritāte, sociālais taisnīgums un iespēju vienlīdzība, taisnīgs bagātības sadalījums, paaudžu solidaritāte, tiesiskums, nediskriminēšana, dzimumu līdztiesība, visaptverošas un kvalitatīvas izglītības sistēmas, kvalitatīva nodarbinātība un ilgtspējīga, darbvietām bagāta un iekļaujoša ilgtermiņa izaugsme saskaņā ar globāliem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, — modeli, kas ir patiesi vērsti uz pilnīgu nodarbinātību, nodrošina pienācīgu sociālo aizsardzību un kvalitatīvus pamatpakalpojumus visiem, cīnās pret ekonomisko nevienlīdzību, dod iespēju personām, kuras ir neaizsargātā situācijā, izskauž nabadzību un sociālo atstumtību, sekmē dalību pilsoniskajā un politiskajā dzīvē un uzlabo visu ES iedzīvotāju dzīves līmeni, īstenojot mērķus un tiesības, kas noteiktas ES līgumos, Pamattiesību hartā un Eiropas Sociālajā hartā;
- C. tā kā Komisija ir apņēmusies panākt ES “AAA reitingu” sociālajā jomā un 2017. gada pavasarī ir paredzējusi nākt klajā ar priekšlikumu Eiropas sociālo tiesību pīlāram, kas veicinās labi funkcionējošus un iekļaujošus darba tirgus un labklājības sistēmas iesaistītajās dalībvalstīs un kalpos kā virzienrādītājs konverģences atjaunošanai, i) atjauninot spēkā esošos ES tiesību aktus, ii) uzlabojot ES ekonomikas un sociālās politikas koordināciju, cita starpā izmantojot valsts reformu centienu sociālajā jomā salīdzinošo novērtēšanu, neveidojot neefektīvas paralēlas struktūras, un iii) nodrošinot atbilstīgu finansiālu atbalstu dalībvalstu un ES līmenī; tā kā Parlamentam, kuru tiešās vēlēšanās ievēlējuši Eiropas pilsoņi, ir galvenā atbildība un uzdevums noteikt un pieņemt Eiropas sociālo tiesību pīlāru;

- D. tā kā ekonomikas un sociālajai politikai ir jākalpo iedzīvotājiem, tostarp veicinot ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas ekonomiskās darbības un ievērojot vienlīdzīgu konkurences apstākļus, un tā kā cilvēki ir arī svarīgākais faktors, kas nodrošina uzņēmuma konkurētspēju un visas ekonomikas pienācīgu darbību kopumā;
- E. tā kā sociālais dialogs var pozitīvi ietekmēt izaugsmi, nodarbinātību un konkurētspēju; tā kā Savienībai ir pienākums atzīt un veicināt sociālo partneru lomu, veicināt dialogu starp tiem un ievērot to autonomiju, tostarp attiecībā uz algu noteikšanu, tiesībām apspriest, noslēgt un īstenot koplīgumus un tiesībām uz kolektīvu rīcību saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi; tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlāram vajadzētu mudināt sociālos partnerus un dalībvalstis noteikt augstākus standartus par tiem, par kuriem panākta vienošanās Eiropas līmenī; tā kā Komisija apspriežas ar sociālajiem partneriem par Savienības rīcības sociālās politikas jomā iespējamiem virzieniem; tā kā visu līmeņu sociālajam dialogam ir vajadzīgs pastāvīgs atbalsts;
- F. tā kā ir būtiski, ka uzņēmumi rīkojas sociāli atbildīgi, patiesi ņemot vērā ilgtspējības aspektu un sabiedrības intereses; tā kā ir svarīgi lēmumu pieņemšanā iesaistīt darba ņēmējus; tā kā sociālās ekonomikas uzņēmumi, piemēram, kooperatīvi, ir labs kvalitatīvas nodarbinātības veidošanas, sociālās iekļaušanas atbalsta un līdzdalību veicinošas ekonomikas piemērs;
- G. tā kā sociālās pamattiesības attiecas uz visiem cilvēkiem Eiropas Savienībā un tā kā pašreizējā Savienības tiesību sistēma, kas regulē darba, produktu un pakalpojumu tirgu, attiecas uz visām dalībvalstīm; tā kā ekonomiskā integrācija padara dalībvalstis savstarpēji atkarīgas attiecībā uz to spēju nodrošināt pienācīgus darba apstākļus un sociālo kohēziju; tā kā iekšējā tirgus darbībai ir vajadzīgs darba ņēmēju sociālo tiesību pamatkopums, lai novērstu darba apstākļu radītu konkurenci; tā kā subsidiaritātes princips, kā noteikts Līgumos, ar ierosinātās rīcības mērogu vai sekām pamato rīcību Savienības līmenī; tā kā ES sociālo mērķu sasniegšana ir atkarīga arī no valsts tiesību aktiem un labi attīstītām valsts sociālajām sistēmām; tā kā reģionālās atšķirības starp algu līmeņiem un sociālās nodrošināšanas sistēmām zināmā mērā ir neizbēgamas, bet būtu jā rūpējas par to, lai nodrošinātu, ka tās nerada negatīvu spiedienu uz darba un dzīves apstākļiem; tā kā palielināta sociālā un ekonomiskā konverģence ir ļoti svarīga Savienības pienācīgai darbībai; tā kā Savienība nesaskaņo sociālā nodrošinājuma sistēmas, bet gan tās koordinē, veicina to attīstību un atvieglo efektīvu sociālo aizsardzību cilvēkiem, kas izmanto savas tiesības uz brīvu pārvietošanos; tā kā tiesiskā regulējuma attīstībai ir jābūt pieskaņotai tehnoloģiju un cita veida inovācijai, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un ar godīgu konkurenci veicinātu ekonomikas attīstību; tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai būs vajadzīga daudzlīmeņu rīcība, starpnozaru pieejas un pilnīga visu ieinteresētu personu iesaistīšana; tā kā noteikumus par darba ņēmēju atpūtas laiku vajadzības gadījumā būtu jāņem vērā kopīga iknedēļas atpūtas diena, kas atzīta attiecīgās valsts vai reģiona tradīcijās un paražās;
- H. tā kā Eiropas sociālās valstis ir jāatjaunina un jānostiprina, lai atbalstītu augšupēju pāreju uz darba tirgu un tā ietvaros un saglabātu ekonomisko drošību visa cilvēka mūža garumā; tā kā, darba tirgum kļūstot sarežģītākam, ir dabiski, ka arī sociālajai valstij ir jāpielāgo mehānismi un instrumenti, lai pienācīgi pārvaldītu dažādus radušos sociālos riskus; tā kā šīs atjaunināšanas procesā būtu arī jāuzlabo iedzīvotāju piekļuve sociālajai valstij un mijiedarbība ar to un jāatvieglo attiecīgo noteikumu piemērošana, tostarp

attiecībā uz MVU; tā kā tomēr sociālās valsts nozīme ir plašāka – tā neattiecas tikai uz darba tirgu vien; tā kā tā cita starpā ietver arī sociālās nodrošināšanas sistēmu darbību, cīņu pret nabadzību un sociālo atstumtību un ieguldījumus izglītībā, bērnu aprūpē, veselības aprūpē, sociālajos pakalpojumos un citos būtiskos pakalpojumos; tā kā “sociālajiem ieguldījumiem”, kas atbalsta cilvēku attīstību no agrīnās bērnības līdz sirmam vecumam, ir izšķiroša nozīme, nodrošinot cilvēku pilnvērtīgu dalību 21. gadsimta sabiedrībā un ekonomikā; tā kā būs jāpieliek lielākas pūles, lai sasniegtu stratēģijā “Eiropa 2020” iekļauto nabadzības samazināšanās un sociālās iekļaušanas mērķi; tā kā mājokļa nodrošināšana ir neatliekami risināms jautājums daudzās dalībvalstīs un tā kā daudzas mājsaimniecības tērē salīdzinoši lielu daļu pieejamo līdzekļu par mājokli un enerģijas izmaksām;

- I. tā kā SDO Ieteikumā Nr. 202 teikts, ka sociālās aizsardzības minimumā ir jāiekļauj vismaz tādas elementāras sociālās aizsardzības garantijas kā a) piekļuve precēm un pakalpojumiem, tostarp grūtniecības un dzemdību aprūpei, jo īpaši tiem, kas valsts līmenī noteikti kā pamata veselības aprūpē ietverami un kas atbilst pieejamības, piekļuves, pieņemamības un kvalitātes kritērijiem; b) pamatienākumi bērniem vismaz valsts noteiktajā minimālo ienākumu līmenī, nodrošinot pieeju pārtikai, izglītībai, aprūpei un visām citām vajadzīgajām precēm un pakalpojumiem; c) pamatienākumi vismaz valsts noteiktajā minimālo ienākumu līmenī tām darbaspējīgā vecumā esošajām personām, kas nespēj nopelnīt pietiekamus ienākumus, jo īpaši slimības, bezdarba, grūtniecības un invaliditātes dēļ; un d) pamatienākumi vismaz valsts noteiktajā minimālo ienākumu līmenī veciem cilvēkiem; tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlārā vajadzētu ņemt vērā šo definīciju un censties nodrošināt, ka šāda sociālā pamataizsardzība tiek pilnībā nodrošināta visās dalībvalstīs un, vēlams, tās prasības pat tiek pārsniegtas; tā kā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja ir devusi noderīgu ieguldījumu šajā sakarībā, vienojoties par efektīvu un uzticamu sociālā nodrošinājuma sistēmu principiem;
- J. tā kā visas ES dalībvalstis saskaras ar kādām problēmām nodarbinātības un sociālajā jomā; tā kā sociālo tiesību īstenošana ir atkarīga arī no politikas nostādņēm un instrumentiem, ar kuriem atbalsta teritoriālo kohēziju, jo īpaši reģionos, kur ir nopietni un pastāvīgi dabas, demogrāfiskie vai ekonomiskie trūkumi, tostarp reģionos ar zemu iedzīvotāju blīvumu un zemu apdzīvotības blīvumu vai attālākajos reģionos; tā kā nelabvēlīgā situācijā esošiem reģioniem ir vajadzīgs lielāks stratēģiskais ieguldījums un atbalsts kohēzijai, lai paaugstinātu to konkurētspēju, uzlabotu viņu sociāli ekonomisko struktūru un novērstu turpmāku demogrāfisko lejupslīdi; tā kā eurozona ar savu pašreizējo makroekonomisko sistēmu, tiecoties sasniegt nodarbinātības un sociālos mērķus, kas noteikti Līgumos, saskaras ar specifiskām problēmām, jo īpaši tādēļ, ka dalība eurozonā mazina iespējas izmantot makroekonomikas politikas instrumentus valsts līmenī un rada spiedienu ātrākā tempā veikt iekšējos pielāgojumus; tā kā tādas pietiekamas sociāli ekonomiskās drošības atjaunošanai, kas kompensētu minēto lielāko iekšējo elastību, var būt vajadzīga konkrētu sociālo mērķu, standartu un/vai finanšu instrumentu apspriešana eurozonas līmenī;
- K. tā kā Eiropas darba tirgos biežāk izplatās „netipiski” jeb „nestandarta” nodarbinātības veidi, piemēram, pagaidu darbs, nebrīvprātīgs nepilna darba laika darbs, gadījuma darbs, sezonas darbs, darbs pēc pieprasījuma, atkarīga pašnodarbinātība vai darbs ar digitālu platformu starpniecību; tā kā darbaspēka pieprasījuma dažādība pieaug vairāk

nekā iepriekš; tā kā dažos gadījumos tam var būt labvēlīga ietekme uz produktivitāti, darba un privātās dzīves līdzsvaru, pāreju uz darba tirgu un vēl vienas karjeras iespējas sniegšanu tiem, kam tas nepieciešams; tā kā daži nestandarta nodarbinātības veidi tomēr ir saistīti ar ilgstošu ekonomisko nedrošību un sliktiem darba apstākļiem, jo īpaši radot mazākus un nenoteiktākus ienākumus, atņemot iespēju aizsargāt tiesības, nesniedzot sociālo un veselības apdrošināšanu, nenodrošinot profesionālo identitāti un karjeras iespējas, kā arī radot grūtības darbu pēc pieprasījuma saskaņot ar privāto un ģimenes dzīvi; tā kā dinamiskam darba tirgum būtu jānodrošina, ka visiem ir iespēja darba mūžā likt lietā savas prasmes un spējas, cita starpā veselībai nekaitīgos un drošos darba apstākļos, balstoties uz aktīvu darba tirgus politiku un dzīves laikā pilnveidojot prasmes ar regulāru iesaistīšanos mūžizglītībā; tā kā attiecīgajā ES Tiesas judikatūrā ir precizēti jēdzieni “darba attiecības” un “darba ņēmējs” to piemērošanai ES tiesību aktos, neskarot dalībvalstu tiesību aktos izmantotās „darba ņēmēja” definīcijas, kas ir noteiktas izmantošanai valsts tiesību aktos saskaņā ar subsidiaritātes principu;

- L. tā kā aktīva darba tirgus politika, individuālā atbildība un līdzdalība mūžizglītībā ir svarīgi integrēta darba tirgus aspekti, lai gan bezdarbu vairumā gadījumu izraisa brīvo darbvieta trūkums vai citi apstākļi ārpus personas kontroles;
- M. tā kā cilvēki, kas atrodas neaizsargātā situācijā vai biežāk cieš no diskriminācijas, piemēram, sievietes, etniskās minoritātes, ilgstoši bezdarbnieki, vecākie iedzīvotāji un personas ar invaliditāti, var pieprasīt papildu pasākumus, kas veicinātu viņu dalību darba tirgū un nodrošinātu pienācīgus dzīves apstākļus mūža garumā; tā kā ES ir apņēmusies aplēstajiem 80 miljoniem cilvēku ar invaliditāti ES izveidot Eiropu bez šķēršļiem un tā kā nabadzības samazināšanas un nodarbinātības mērķi netiks sasniegti, ja personas ar invaliditāti netiks pilnībā integrētas ekonomikā un sabiedrībā; tā kā ES ir ratificējusi ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*) un tādēļ tās principi būtu jāintegrē sociālo tiesību pilārā; tā kā krīzes negatīvā ietekme uz veselības aprūpes pieejamību bieži vien ir bijusi novēlota un tā kā daudzi cilvēki ir konstatējuši, ka nespēj izmantot veselības aprūpi, pat ja tās pakalpojumi oficiāli ir apdrošināti, galvenokārt tādēļ, ka nespēj samaksāt līdzmaksājumus vai sagaidīt savu kārtu rindā;
- N. tā kā sievietes ES joprojām saskaras ar daudziem diskriminācijas veidiem un vēl joprojām nav pietiekami pārstāvētas visās lēmumu pieņemšanas jomās;
- O. tā kā dzimumu līdztiesība ir noteikta ES Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un ir ES pamatvērtība; tā kā, neraugoties uz to, sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas darba tirgū kopumā (nodarbinātības līmenis vīriešiem ir 75,6 % salīdzinājumā ar 64,5 % sievietēm) un vairāk strādā nepilnas slodzes darbu un mazāk apmaksātās nozarēs, kā arī saņem zemāku samaksu par darba stundu, tādēļ veidojas vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības (16 %), kas veicina pensiju atšķirības (39 %), un šajā jomā pastāv būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm; tā kā diskriminācija dzimuma dēļ joprojām dominē darbā pieņemšanas procedūrās dalībvalstīs, neskatoties uz to, ka sievietēm ir augstāks izglītības līmenis nekā vīriešiem;
- P. tā kā sociālo tiesību, pakalpojumu un pienācīgu ienākumu jautājumi ir saistīti ar dzimumu, jo sievietes biežāk strādā zemāk apmaksātās darbvietās, viņas ir pakļautas augstākam nabadzības riskam un ir vairāk atkarīgas no sociālajiem pakalpojumiem gan

publiskajā, gan privātajā sektorā, kā arī viņas tradicionāli pilda bērnu un vecāku ģimenes locekļu aprūpētājas lomu un uzņemas galveno atbildību par mājsaimniecību vajadzību nodrošināšanu, kas kopumā ir iemesls tam, ka sieviešu pensijas ir zemākas;

- Q. tā kā 2002. gada Barselonas mērķi vēl nekādā ziņā nav sasniegti, bet Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir noteikts, ka bērniem ir tiesības uz aizsardzību un aprūpi, un tā kā tas negatīvi ietekmē sieviešu dalību darba tirgū, dzimumu līdztiesību, darba un privātās dzīves līdzsvaru un sieviešu nabadzību;
- R. tā kā Eiropa var darīt daudz vairāk, attīstot tādu nozaru kopu, kas cenšas atbalstīt cilvēku veselību, zināšanas un spēju piedalīties ekonomikā; tā kā uz cilvēkiem vēršiem pakalpojumiem, piemēram, izglītībai, veselības aprūpei, bērnu aprūpei, citiem aprūpes pakalpojumiem un sportam, ir liels darbvietu radīšanas potenciāls, un tie nebūtu jāuzskata par nastu ekonomikai, bet gan par ilgtspējīgas labklājības nodrošināšanas līdzekļiem;
- S. tā kā ir vajadzīga stratēģiska pieeja, lai risinātu problēmas, ko rada ES iedzīvotāju grupas darbaspējīgā vecumā novecošana un to skaita samazināšanās, jo īpaši saistībā ar nākotnē paredzamo prasmju trūkumu un neatbilstību prasībām ES darba tirgū un demogrāfiskās slodzes rādītāju prognozes, ņemot vērā arī trešo valstu valstspiederīgos, kuri legāli dzīvo Eiropas Savienībā; tā kā ir svarīgi veicināt profesionālās mobilitātes iespējas, jo īpaši jauniešiem, tostarp tiem, kuri apgūst profesionālo izglītību, sniedzot viņiem stažēšanās iespējas,
1. aicina Komisiju turpmākajā darbā izmantot pārskatītos sociālās jomas *acquis* un ES nodarbinātības un sociālās politikas nostādnes, kā arī 2016. gada publiskās apspriešanas rezultātus, sniedzot priekšlikumus spēcīgam Eiropas sociālo tiesību pīlāram (ESTP), kurā ne tikai tiek deklarēti principi vai labie nodomi, bet arī sociālās tiesības tiek pastiprinātas ar konkrētiem un īpašiem instrumentiem (tiesību akti, politikas veidošanas mehānismi un finanšu instrumenti), ar ko pozitīvi ietekmē cilvēku dzīvi īstermiņā un vidējā termiņā un kas ļauj sniegt atbalstu 21. gadsimta Eiropas veidošanai, efektīvi ievērojot Līgumos minētos sociālos mērķus, atbalstot sociālās valstis, stiprinot kohēziju, solidaritāti un augšupvērstu konvergenci ekonomikas un sociālajā jomā, nodrošinot pienācīgu sociālo aizsardzību, samazinot nevienlīdzību, panākot ilgi gaidīto progresu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā, sekmējot valstu reformas ar salīdzinošo novērtēšanu un palīdzot uzlabot EMS un ES vienotā tirgus darbību;
  2. uzskata, ka Eiropas sociālo tiesību pīlāram vajadzētu arī palīdzēt nodrošināt pareizu starptautisko darba standartu piemērošanu un palīdzēt atjaunināt sociālās jomas *acquis*; uzskata, ka standarti, ko noteiks Eiropas sociālo tiesību pīlārs, būtu jāpiemēro visām valstīm, kas piedalās vienotajā tirgū, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, un ka tiesību akti, pārvaldības mehānismi un finanšu instrumenti, kas ir būtiski to sasniegšanai, ir jāpiemēro visām ES dalībvalstīm; uzsver, ka sociālo tiesību pīlārs būtu jāņem vērā ES ekonomikas politikas nostādnēs; uzskata, ka konkrētie ierobežojumi, ko rada dalība eurozonā, prasa veidot konkrētus papildu sociālos mērķus un standartus un apsvērt attiecīga finanšu atbalsta ieviešanu eurozonas līmenī, saglabājot zonas atvērtību dalībvalstu, kas nav eurozonas dalībnieces, brīvprātīgai dalībai; norāda uz iespēju vajadzības gadījumā izmantot uzlaboto sadarbības mehānismu saskaņā ar LES 20. pantu, lai izveidotu stabilu Eiropas sociālo tiesību

pīlāru;

3. uzsver, ka ESTP vajadzētu nodrošināt ES iedzīvotājiem spēcīgākus līdzekļus, ar kuriem saglabāt kontroli pār savu dzīvi, dodot viņiem iespēju dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi un realizēt savus sapņus, ko panāk, samazinot dažādus sociālos riskus, kuri rodas visa mūža garumā, un dodot iespēju cilvēkiem pilnībā piedalīties sabiedrības dzīvē un būt gataviem pielāgoties biežajām pārmaiņām tehnoloģijās un ekonomikā, tostarp piedāvājot prasmju pilnveidošanu un atbalstu uzņēmējdarbībai; uzsver, ka ESTP būtu jānodrošina, ka darba tirgi darbojas kopīgas pārticības, labklājības un ilgtspējīgas attīstības labā tādas augsti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas kontekstā, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību un likt lietā ES līmeņa rūpniecības politiku; uzskata, ka ESTP vajadzētu to īstenot, veicinot attiecīgos sociālos standartus un mudinot sociālās valstis saglabāt sociālo kohēziju un vienlīdzību visā Eiropas Savienībā, izmantojot atbilstošas, pieejamas un finansiāli ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas un sociālās integrācijas politikas nostādnes; uzsver, ka tam būtu arī jāveicina brīva darba ņēmēju pārvietošanās integrētākā un taisnīgākā Eiropas darba tirgū; uzsver, ka ar nodarbinātības un sociālo politiku ESTP būtu jāatbalsta arī vienlīdzīgas attieksmes, nediskriminēšanas un vienādu iespēju principi; iesaka, ka tādā veidā pīlārs ļautu efektīvi īstenot esošās sociālās tiesības un ka tas pamatotos gadījumos radītu jaunas tiesības, ņemot vērā jauno tehnoloģiju un sociāli ekonomisko attīstību; uzskata, ka šādā veidā pīlārs arī stiprinās ES leģitimitāti;

Pašreizējo darba un sociālo standartu atjaunināšana

4. aicina sociālos partnerus un Komisiju sadarboties, lai iesniegtu priekšlikumu pamatdirektīvai par pienācīgiem darba apstākļiem visos nodarbinātības veidos, tādā veidā paplašinot esošos minimālos standartus attiecībā uz jauna veida darba attiecībām un pamatojoties uz rūpīgu ietekmes novērtējumu; uzskata, ka ar šo pamatdirektīvu vajadzētu uzlabot ES tiesību aktu izpildi, palielināt juridisko noteiktību visā vienotajā tirgū un novērst diskrimināciju, papildinot spēkā esošos ES tiesību aktus un katram darba ņēmējam nodrošinot īstenojamo tiesību pamatkopumu neatkarīgi no viņa darba līguma vai darba attiecību veida, tostarp vienlīdzīgu attieksmi, darba drošību un veselības aizsardzību, aizsardzību grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā, noteikumus par darba laiku un atpūtas laiku, darba un privātās dzīves līdzsvaru, apmācības pieejamību, atbalstu strādājošajām personām ar invaliditāti, atbilstošas informācijas, konsultāciju un līdzdalības tiesības, biedrošanās brīvību un pārstāvību, darba koplīgumu slēgšanu un kolektīvu rīcību; uzsver, ka šī pamatdirektīva būtu jāpiemēro nodarbinātām personām un visiem darba ņēmējiem, kuri ir iesaistīti nestandarta nodarbinātībā, neparedzot jau spēkā esošo direktīvu grozīšanu; atgādina, ka dalībvalstis piemēro pašreiz spēkā esošās darba tiesības saskaņā ar valsts un ES tiesību aktiem; prasa arī efektīvāk un lietderīgāk īstenot un kontrolēt pašreizējo darba standartu ievērošanu, lai uzlabotu tiesību īstenojamību un novērstu nedeklarētu darbu;

Darba apstākļi

5. atzīst, ka noteikta nodarbinātības līgumu dažādība ir lietderīga efektīvai darba ņēmēju un darba devēju kombināciju veidošanai; tomēr atgādina par darba tirgus duālisma risku un draudiem cilvēku nokļūšanai nedrošu darba līgumu varā bez reālām karjeras izaugsmes izredzēm; uzsver beztermiņa darba līgumu nozīmi sociāli ekonomiskās

drošības garantēšanā un norāda uz ieguvumiem, ko šādi darba līgumi sniedz darba devējiem dažādās nozarēs; atbalsta arī sociāli ekonomisku uzņēmējdarbības modeļu veicināšanu; aicina Komisiju paplašināt Rakstiskā paziņojuma direktīvas (91/533/EEK) darbības jomu, lai tajā iekļautu visus nodarbinātības veidus un darba attiecības; prasa pamatdirektīvā par pienācīgiem darba apstākļiem iekļaut arī attiecīgos spēkā esošos minimuma standartus, kas jānodrošina dažās specifiskās darba attiecībās, jo īpaši:

- (a) pienācīgu mācīšanos un apmācības saturu un pienācīgus darba apstākļus, lai veicinātu stažēšanos, praksi un mācekļību un nodrošinātu, ka tie kļūst par patiesiem atspēriena punktiem pārejā no izglītības uz darba dzīvi, kā paredzēts Padomes ieteikumā par stažēšanās kvalitātes sistēmu, un ka tie ir ierobežoti laikā un neaizstāj jauniešiem nodarbinātību; atalgojuma līmenim vajadzētu būt samērīgam ar ieguldīto darbu, personas prasmēm un pieredzi, kā arī nepieciešamību ļaut darba tirgū esošajiem praktikantiem, stažieriem un mācekļiem, kas tur darbojas papildus mācību plānā paredzētajai slodzei, nodrošināt sev iztiku;
  - (b) ES tiesību aktu nolūkā un neskarot valsts tiesību aktus, attiecībā uz darbu, ko veic ar digitālo platformu starpniecību, un citiem atkarīgas pašnodarbinātības veidiem — skaidru nodalījumu attiecībā uz patiesi pašnodarbinātām personām un darba attiecībās esošām personām, ņemot vērā SDO Ieteikumu Nr. 198, saskaņā ar kuru vairāku rādītāju izpilde ir pietiekama, lai noteiktu darba attiecības; tāpēc būtu precīzi jādefinē platformas statuss un pamatpienākumi, klients un persona, kas veic darbu; būtu jāievieš arī sadarbības noteikumu minimuma standarti ar pilnīgu un visaptverošu informāciju pakalpojumu sniedzējam par viņa tiesībām un pienākumiem, darba tiesībām, attiecīgo sociālās aizsardzības līmeni un darba devēja identitāti; nodarbinātām personām un patiesi pašnodarbinātām personām, kuras ir nodarbinātas ar tiešsaistes platformu starpniecību, vajadzētu būt tādām pašām tiesībām kā pārējās tautsaimniecības nozarēs nodarbinātām personām un būtu jāsaņem aizsardzība, ko sniedz dalība sociālās nodrošināšanas un veselības apdrošināšanas shēmās; dalībvalstīm būtu jānodrošina darba attiecību nosacījumu un apstākļu pienācīga uzraudzība, novēršot ļaunprātīgu izmantošanu, kas izriet no platformu dominējošā stāvokļa;
  - (c) ierobežojumi attiecībā uz darbu pēc pieprasījuma — nulles stundu līgumi būtu jāaizliedz, ņemot vērā ārkārtīgi lielo nedrošību, ko tie rada;
6. atzīst pēdējās desmitgadēs novēroto darbaspēka īpatsvara samazināšanos kopējos ieņēmumos Eiropā; uzsver vajadzību pēc atjaunotas augšupējas sociālās konverģences un vajadzību novērst darba samaksas atšķirības visā ES, lai palielinātu pieprasījumu, nodrošinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un samazinātu nevienlīdzību; atzīst, ka pienācīga apmēra atalgojums ir svarīgs līdzeklis, lai novērstu nodarbinātu personu nabadzību; aicina Komisiju aktīvi atbalstīt plašāku darba koplīgumu izplatību saskaņā ar dalībvalstu nacionālajām tradīcijām un praksi un pienācīgi ievērojot sociālo partneru autonomiju; iesaka atbilstošos gadījumos noteikt algu minimālo līmeni valsts minimālās algas veidā, pienācīgi ievērojot katras dalībvalsts praksi un apspriežoties ar sociālajiem partneriem, ar mērķi pakāpeniski sasniegt vismaz 60 % no attiecīgās valsts medianālās algas, ja iespējams, un to neparedzēt zemāku par attiecīgajā reģionā noteikto iztikas minimuma līmeni; aicina Komisiju izstrādāt reģionālā iztikas minimuma aprēķina

izmēģinājuma versiju, kas palīdzētu noteikt minimālo algu, kalpotu kā atsaucis instruments sociālajiem partneriem un sekmētu paraugprakses apmaiņu šajā jomā;

7. atgādina, ka tiesības uz veselībai nekaitīgiem un drošiem darba apstākļiem ietver arī aizsardzību pret riskiem darbvietā, kā arī darba laika ierobežojumus un noteikumus par minimālo atpūtas laiku un ikgadējo atvaļinājumu; mudina dalībvalstis pilnībā īstenot attiecīgos tiesību aktus; gaida Komisijas priekšlikumus konkrētiem pasākumiem, ar kuriem šīs visu darba ņēmēju, tostarp sezonas strādnieku un līgumdarbinieku, tiesības efektīvi ievēro, un iekļaut arī visus pasākumus, ar kuriem novērš vardarbību pret sievietēm un uzņēmējiem; norāda, ka šādiem pasākumiem būtu jābalstās uz ietekmes novērtējumu, kurā būtu atspoguļotas visas pašreizējās zināšanas par riskiem veselībai un drošībai un ņemti vērā jaunie nodarbinātības veidi, kuri saistīti ar digitalizāciju un citiem tehnoloģiju sasniegumiem;
8. uzsver, cik svarīgas ir tiesības uz kolektīvām sarunām un rīcību, kas ir ES primārajos tiesību aktos nostiprinātas pamattiesības; cer, ka Komisija palielinās konkrētu atbalstu, lai stiprinātu un ņemtu vērā sociālo dialogu visos līmeņos un nozarēs, jo īpaši tajos, kur tas nav pietiekami attīstīts, vienlaikus ņemot vērā dažādo praksi dalībvalstīs; atzīst ieguvumus, ko sniedz darba ņēmēju iesaistīšana uzņēmuma, tostarp starptautisku uzņēmumu, pārvaldībā, un vajadzību uzlabot to informēšanu, konsultēšanu un līdzdalību, tostarp arī nolūkā lietderīgi izmantot jaunus darba organizēšanas veidus, nodrošinot jēgpilnu un ienesīgu darbu un paredzot pārmaiņas ekonomikā; prasa uzraudzīt Eiropas tiesību aktu par Eiropas Uzņēmumu padomēm piemērošanu un darba ņēmēju informēšanu un konsultēšanu, kā arī veikt efektīvus pasākumus, lai nodrošinātu uzņēmumu pārstrukturēšanu sociāli atbildīgā veidā;
9. uzsver, ka ir vajadzīgi visaptveroši, ticami un sistemātiski atjaunināti darba un nodarbinātības kvalitātes dati, ko var izmantot darba un nodarbinātības kvalitātes uzraudzībai laika gaitā un kas sniedz pierādījumus politikas veidošanai šajā jomā; aicina *Eurofound* turpināt pilnveidot savas darbības, nodrošinot darba kvalitātes un darba apstākļu uzraudzību ar Eiropas darba apstākļu apsekojumu, kura pamatā ir darba kvalitātes jēdziens, kas ietver ieņēmumu, perspektīvas, fiziskās vides, sociālās vides, darba intensitātes, prasmju izmantošanas un izvēles un darba laika kvalitāti; aicina *Eurofound* turpināt pilnveidot pētījumus par politiku, līgumiem ar sociālajiem partneriem un uzņēmumu praksi, kas atbalsta labāku darba kvalitāti un darba apstākļus;

Piemērota un ilgtspējīga sociālā aizsardzība

10. norāda, ka tiesības uz sociālo aizsardzību ir individuālas tiesības; atbalsta sociālās aizsardzības pabalstu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu integrētāku sniegšanu, jo tas ir veids, kā sociālo valsti padarīt saprotamāku un pieejamāku, vienlaikus nevājinot sociālo aizsardzību; uzsver, ka visā cilvēka mūža garumā jānodrošina atbilstīga sociālā aizsardzība un jāveic sociālie ieguldījumi, sniedzot iespēju visiem pilnībā piedalīties sabiedriskajā dzīvē un ekonomikā un uzturēt pienācīgu dzīves līmeni; norāda uz to, cik svarīgi ir iedzīvotājus informēt par sociālajām tiesībām un pieejamo e-pārvaldes risinājumu potenciālu, tostarp varbūt arī par Eiropas sociālās drošības karti, kas sniedz spēcīgas datu aizsardzības garantijas un kas varētu uzlabot ES sociālās drošības koordinēšanu un individuālo izpratni un palīdzēt mobilajiem darba ņēmējiem noskaidrot un saglabāt savas iemaksas un tiesības to mītnes un uzņēmējā valstī un kas atvieglotu

valsts darba inspekciju darbu; uzsver, ka liela nozīme ir individualizēta un tieša atbalsta sniegšanai, jo īpaši atstumtām un neaizsargātam māsaimniecībām;

11. atbalsta nozīmi, kāda ir vispārējai piekļuvei savlaicīgai, labas kvalitātes un izmaksu ziņā pieejamai profilaktiskajai un ārstnieciskajai veselības aprūpei un zālēm; uzskata to par tiesībām, kas jānodrošina arī lauku apvidos un pārrobežu reģionos; uzsver, ka visiem iedzīvotājiem ir jāsaņem veselības apdrošināšana; piekrīt, ka lielāka profilaktiskā veselības aprūpe un slimību profilakse ir pašsaprotams sociālais ieguldījums, kas atmaksājas arī tādā veidā, ka personas noveco labākā veselības stāvoklī;
12. apzinās, ka dzīves ilguma pieaugums un darbaspēka samazināšanās rada problēmas pensiju sistēmu ilgtspējai un piemērotībai un solidaritātes nodrošināšanai starp paaudzēm; norāda, ka sieviešu un vīriešu pensiju atšķirības novēršanai šajā sakarībā arī jābūt prioritātei; vēlreiz apstiprina, ka labākais risinājums ir palielināt vispārējo nodarbinātības līmeni, ieviešot nodarbinātības modeļus, kas saistīti ar pilnu pensijas apdrošināšanas segumu, un īpašu uzmanību pievēršot jaunākajām paaudzēm un tiem, kuri ir visvairāk atstumti no darba tirgus; uzskata, ka pensionēšanās vecumam būtu jāatspoguļo ne tikai paredzamais mūža ilgums, bet arī tādi citi valsts līmenī noteikti faktori kā darba ražīgums, demogrāfiskās slodzes koeficients un atšķirības darba grūtības pakāpē; atgādina par ieguldījumu aktīvas novecošanas jomā nozīmi un tādu pasākumu nozīmi, kas ļauj pensijas vecumu sasniegušiem cilvēkiem izvēlēties turpināt vēlamās intensitātes darbu, vienlaikus nodrošinot iespēju saņemt daļēju pensiju, ja viņi nestrādā pilnu slodzi;
13. aicina Komisiju veikt analīzi pēc būtības par paraugpraksi, lai palīdzētu dalībvalstīm aprēķināt minimālās pensijas;
14. iesaka, ka visiem darba ņēmējiem vajadzētu būt apdrošinātiem pret bezdarbu vai piespiedu nepilna laika darbu, tostarp jāsaņem palīdzība darba meklēšanā un atbalsts apmācībā/ pārkvalificēšanā atbilstīgi nosacījumiem, kas katrā dalībvalstī noteikti, saskaņojot ar sociālajiem partneriem; atgādina, ka atbilstīgi bezdarbnieka pabalsti uzlabo darba meklēšanas procesu un tā labvēlīgi ietekmē produktivitāti, turklāt tiem ir būtiska nozīme nabadzības novēršanā un samazināšanā; uzskata, ka ESTP būtu jāierosina valsts bezdarba apdrošināšanas shēmu kvalitātes kritēriji, jo īpaši attiecībā uz šādu tiesību nodrošināšanu, izmantošanas prasībām, saikni starp pabalstu izmaksas ilgumu un vidējo darba meklēšanas laiku valstī un tā atbalsta kvalitāti, ko sniedz nodarbinātības dienesti;
15. uzsver pienācīgu ienākumu nozīmi cilvēka cieņas saglabāšanā, kā arī sociālo ieguldījumu nozīmi, lai sniegtu cilvēkiem iespēju piedalīties apmācībā un/vai meklēt darbu;
16. uzstāj, ka personu ar invaliditāti tiesības būtu jāintegrē visā sociālo tiesību pilnībā, izmantojot uz cilvēktiesībām pamatotu pieeju saskaņā ar ES un tās dalībvalstu saistībām, kas noteiktas ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*); uzskata, ka noteikumos jāparedz vismaz:
  - tiesības uz pienācīgu darbu bez ierobežojumiem pilnībā iekļaujošā, atvērtā un pieejamā darba vidē un darba tirgū;

- īpašām individuālajām vajadzībām pielāgoti pakalpojumi un pamatienākumu nodrošinājums, kas ļauj nodrošināt pienācīgus dzīves apstākļus un sociālo iekļaušanu;
  - brīvas pārvietošanās garantēšana un pakalpojumu pārnesamība visās ES dalībvalstīs;
  - iekļaujoša izglītība un apmācība, tostarp noteikumi par atbilstīgām digitālām prasmēm;
  - īpaši noteikumi par personu ar invaliditāti, jo īpaši personu ar intelektuālās un psihosociālās attīstības traucējumiem vai personu, kam atņemta tiesībspēja un rīcībspēja, aizsardzību pret ekspluatāciju un piespiedu darbu;
17. ar bažām norāda, ka piekļuve ilgtermiņa aprūpei un tās pieejamība izmaksu ziņā joprojām ir liela problēma Eiropā, kas liek oficiāli neregistrētajiem ģimenes aprūpētājiem palikt mājās un liedz viņiem turpināt savu profesionālo karjeru; pauž nožēlu, ka ar darba aģentūru starpniecību nolīgtie vai oficiāli neregistrētie aprūpētāji bieži tiek izmantoti ļaunprātīgi; uzskata piekļuvi augstas kvalitātes un pieņemamiem ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, tostarp aprūpei mājās un patstāvīgas dzīvošanas shēmām, par tiesībām, kas būtu jānodrošina, piesaistot atbilstoši kvalificētus speciālistus, kuri nodarbināti pienācīgus darba apstākļos; uzskata – lai nepieļautu institucionalizāciju un nabadzības risku, būtu jānodrošina, ka mājsaimniecībām, jo īpaši mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, ir pieejami atbilstīgi publiskie pakalpojumi un palīdzība; atkārtoti savu prasību iesniegt tiesību akta priekšlikumu par aprūpētāja atvaļinājumu, lai ierobežotu to, ka atalgojumu un sociālās aizsardzības tiesības ietekmē tas, ka darba ņēmējam uz laiku ir jāuzņemas rūpes par radniekiem; aicina Komisiju paredzēt konkrētu darbības plānu šajā jomā, tostarp noteikt Barselonas mērķiem līdzīgus mērķus attiecībā uz vecu cilvēku, personu ar invaliditāti un citu apgādājamo personu aprūpi, un uzraudzības instrumentus kvalitātes, piekļuves un pieejamības izmaksu ziņā novērtēšanai; prasa arī vairāk dalīties ar labo praksi šajā jomā un to izmantot;
18. uzskata, ka bērnu nabadzība ir galvenais jautājums, saistībā ar kuru Eiropai būtu jāveic vērienīgi pasākumi; uzskata, ka tiesības uz vispārējo izglītību, veselības aprūpi un sociālo nodrošinājumu ir pamatnosacījumi nabadzības, īpaši bērnu nabadzības, novēršanai; ņemot vērā šo mērķi, aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt steidzamu ieteikuma “Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana” īstenošanu un veikt konkrētus pasākumus visās dalībvalstīs bērna garantijas īstenošanai, lai katram bērnam, kam patlaban draud nabadzības risks, būtu piekļuve bezmaksas veselības aprūpei, bezmaksas izglītībai, bezmaksas bērnu aprūpei, pienācīgam mājoklim un pilnvērtīgam uzturam; norāda uz saiknes nepieciešamību ar programmām, kas vecākiem piedāvā atbalstu un iespējas izkļūt no sociālās atstumtības un iekļauties darba tirgū; atzīst, ka šādu politikas nostādņu īstenošanai ir vajadzīgs atbilstīgs finansējums dalībvalstu līmenī un Eiropas strukturālo un investīciju fondu atbalsts;
19. aicina dalībvalstis nodrošināt tiesības uz pienācīgu mājokli, garantējot visiem iedzīvotājiem piekļuvi kvalitatīviem un izmaksu ziņā pieejamiem piemērotas platības mājokļiem, lai novērstu un mazinātu bezpajumtniecību nolūkā to pakāpeniski likvidēt; mudina tās pieņemt valsts tiesību aktus un/vai citus vajadzīgos pasākumus, ar kuriem piekļuvi sociālajiem mājokļiem vai atbilstīgiem mājokļa pabalstiem nodrošina trūcīgām personām un ģimenēm, tostarp arī bezpajumtniekiem, un aizsargāt neaizsargātās

personas un nabadzīgās mājsaimniecības pret izlikšanu no mājokļa vai piedāvāt tām atbilstošus alternatīvos mājokļus; prasa mājokļu nodrošināšanas pasākumus papildināt ar attiecīgiem sociālajiem pakalpojumiem, kas atbalsta sociālo un ekonomisko iekļaušanu; prasa veikt efektīvus pasākumus, lai palīdzētu jauniešiem ar zemiem ienākumiem izveidot savas mājsaimniecības; uzsver, ka ieguldījumi energoefektīvu sociālo mājokļu jomā nodrošina daudzpusējus ieguvumus nodarbinātības, vides, enerģētiskās nabadzības mazināšanas un sociālo tiesību īstenošanas jomā; prasa Eiropas finanšu instrumentus vairāk izmantot tam, lai atbalstītu pilsētu atjaunošanu un piekļuves un izmaksu ziņā pieejamu, energoefektīvu mājokļu nodrošināšanu un attīstītu sociālo mājokļu nozari reģionos, kuros šī joma nav attīstīta; prasa atcelt nabadzības visu veidu kriminalizēšanu, piemēram, netaisnīgu sodīšanu par bezpajumtniecību vai citu veidu materiālo nenodrošinātību;

20. prasa pieņemt atbilstošus pasākumus, tostarp, ja nepieciešams, likumdošanas uzlabojumus, ar kuriem visiem nodrošina piekļuves un izmaksu ziņā pieejamus, labas kvalitātes vispārējas nozīmes sociālos pakalpojumus, kā arī citus vispārējas nozīmes pakalpojumus vai arī tādus būtiskus pakalpojumus kā ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, izglītība, veselības aprūpe, elektroniskie sakari, ātrdarbīgs platjoslas pieslēgums, enerģētika, transports un finanšu pakalpojumi; uzsver publiskā sektora pakalpojumu sniedzēju, kuriem ir pietiekams aprīkojums un personāls, sociālo uzņēmumu un bezpeļņas organizāciju svarīgo nozīmi šajā jomā, ņemot vērā to, ka to galvenais mērķis ir pozitīvas sociālās ietekmes nodrošināšana; norāda arī uz sociālās ekonomikas uzņēmumu svarīgo lomu šo pakalpojumu sniegšanā un iekļaujošā darba tirgus veidošanā; prasa novērst esošo juridisko nenoteiktību, ar ko saskaras valsts iestādes, finansējot vispārējas nozīmes sociālos pakalpojumus; atbalsta sociālā kritērija izmantošanu publiskajā iepirkumā; atgādina, ka īpaši lauku teritorijām ir nepieciešams turpmāks atbalsts, lai modernizētu infrastruktūru un uzturēt dinamisku ekonomiku; norāda arī uz finanšu izglītības, kas palīdz novērst mājsaimniecību pārāk lielās parādsaistības, juridiskās palīdzības un citu mehānismu nozīmi, kas aizsargā aizņēmējus pret agresīvu praksi un atbalsta viņus šajā jomā, kā arī sniedz viņiem otro iespēju;

Vienlīdzīgas iespējas un piekļuve darba tirgum

21. uzskata, ka arvien digitalizētākā mūsdienu pasaulē mazkvalificētām personām ir ne vien mazākas nodarbinātības iespējas, bet tās ir arī neaizsargātākas pret ilgstošu bezdarbu un saskaras ar lielākām grūtībām piekļūt pakalpojumiem un pilnvērtīgi piedalīties sabiedriskajā dzīvē, un šāda situācija kaitē ne vien pašai personai, bet arī ļoti dārgi izmaksā ekonomikai un sabiedrībai kopumā; tādēļ atbalsta prasmju garantiju kā jaunas tiesības ikvienam visa mūža garumā iegūt 21. gadsimtā vajadzīgās pamatprasmes, tostarp prasmi lasīt, rakstīt un rēķināt, digitālās prasmes un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmi, kritisku domāšanu, sociālās prasmes un citas prasmes, kas nepieciešamas zaļajā aprites ekonomikā, ņemot vērā jaunās nozares un galvenās izaugsmes jomas un nodrošinot pilnīgu to cilvēku iesaistīšanu, kuri atrodas nelabvēlīgā stāvoklī, tostarp personu ar invaliditāti, patvēruma meklētāju, ilgtermiņa bezdarbnieku un nepietiekami pārstāvēto grupu iesaistīšanu; uzsver, ka izglītības sistēmām vajadzētu būt iekļaujošām, vienlīdzīgi nodrošinot kvalitatīvu izglītību visiem iedzīvotājiem, sniedzot visiem iespēju būt aktīviem Eiropas pilsoņiem, nodrošinot viņu iespējas turpmāk mācīties un spēt pilnveidoties visa mūža garumā un reaģējot uz sabiedrības un darba tirgus vajadzībām; uzskata, ka par obligātu nosacījumu 21. gadsimta Eiropā būtu jāizvirza vidējās izglītības

iegūšana un ka ir jānodrošina piekļuve attiecīgām programmām, lai visiem jauniešiem, kuri pametuši mācības, nepabeidzot pamatskolu vai vidusskolu, sniegtu otro iespēju; uzskata, ka prasmju garantijā vajadzētu ietvert izglītības vajadzību individualizētu novērtēšanu, kvalitatīvas mācīšanās iespējas un iegūto prasmju un zināšanu sistemātisku apstiprināšanu, nodrošinot iespēju viegli panākt to atzīšanu darba tirgū; norāda, ka ir jānodrošina vispārēja piekļuve platjoslas tīkliem, lai nodrošinātu digitālās prasmes; uzsver prasmju garantiju, kas ir svarīgs sociālais ieguldījums, kuram vajadzīga atbilstoša īstenošana un pienācīgs finansējums, tostarp ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu atbalstu;

22. pauž bažas par sociāli ekonomiskās nenoteiktības izplatīšanos un darba apstākļu pasliktināšanos daudziem darba ņēmējiem; atzīst, ka daudziem darba ņēmējiem, kuri ir iesaistīti nestandarta nodarbinātībā, ir grūti darbā īstenot savas tiesības vai piekļūt sociālā nodrošinājuma pabalstiem un ka sievietes un migranti ar šo problēmu saskaras daudz lielākā mērā; aicina Komisiju rūpīgi uzraudzīt direktīvas par noteiktu darba laiku, direktīvas par nepilnu darba laiku un direktīvas par pagaidu darba aģentūrām īstenošanu un ieviešanu; aicina Komisiju un dalībvalstis rīkoties, lai uzlabotu to sociālo tiesību pārnesamību, kas iegūtas dažādos darbos; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt pietiekamas iespējas dalībvalstu līmenī nodrošināt pienācīgu sociālo aizsardzību personām neatkarīgi no viņu nodarbinātības veida, standarta vai nestandarta darba attiecībām vai pašnodarbinātas personas statusa; aicina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumu šajā jautājumā; jo īpaši uzskata, ka:
- (a) dalībvalstīm sociālās apdrošināšanas shēmas būtu jāorganizē tā, lai dotu iespēju visām personām – neatkarīgi no to nodarbinātības veida un darba attiecībām – un pašnodarbinātām personām uzkrāt tiesības, kas garantē ienākumu drošību tādās situācijās kā bezdarbs, piespiedu nepilna laika darbs, veselības problēmas, vecums vai karjeras pārtraukumi bērnu audzināšanas, cita veida aprūpes vai mācību dēļ;
  - (b) visām personām visos nodarbinātības veidos, darba attiecībās un pašnodarbinātības statusā, sākot ar pirmo ienākšanu darba tirgū, ir jābūt personīgās darbības kontam, kas ir viegli pieejams, izmantojot personisku kontaktu un elektroniskos saziņas līdzekļus, un tajā ir pienācīgi ņemtas vērā personu ar invaliditāti vajadzības, lai šādā kontā viņi varētu iepazīties ar savām uzkrātajām sociālajām tiesībām un citām sociālajām tiesībām, tostarp uz mūžizglītību, un varētu attiecīgā gadījumā uzzināt šādu tiesību pārnesamību uz citu dalībvalsti; šādiem personīgās darbības kontiem vajadzētu būt izmaksu ziņā rentabli pieejamiem un nodrošināt pienācīgu datu aizsardzību;
  - (c) digitālo platformu un citu starpnieku uzdevums būtu ziņot kompetentajām iestādēm par visiem darba piedāvājumiem, kuri pieņemti, izmantojot to starpniecību, lai nodrošinātu atbilstīgus ieguldījumus un aizsardzību, paredzot sociālo nodrošinājumu un veselības apdrošināšanu visiem darba ņēmējiem;
23. norāda, ka profesionālajām pārmaiņām ir vajadzīgi atbilstoši ieguldījumi gan valsts nodarbinātības dienestu institucionālās jaudas ziņā, gan nodrošinot individuālu palīdzību darba meklēšanā un kvalifikācijas celšanā pēc iespējas agrākā posmā; uzskata, ka tāda aktīva nodarbinātības politika kā palīdzība apmācības un darbā iekārtošanas jomā ir lietderīgs instruments, lai bezdarbniekus – neatkarīgi no viņu vecuma – no jauna

integrētu darba tirgū; atgādina par Eiropas Sociālā fonda noderīgumu, atbalstot aktīvu darba tirgus politiku Eiropā, un par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu, kas atbalsta pārkvalificēšanos un atgriešanos darbā pēc reģionāliem ekonomikas satricinājumiem un masveida atlaišanas no darba; turklāt atgādina par sociālās apdrošināšanas shēmu būtisko nozīmi, sniedzot atbalstu drošu karjeras pārmaiņu īstenošanai; uzsver, ka būtu jānodrošina karjeras un dzīves cikla laikā uzkrāto sociālo tiesību saglabāšana un pārnesamība, lai veicinātu darbvietu maiņu un profesionālās pārmaiņas;

24. uzsver, ka aktīva nodarbinātības politika nozīmē valsts atbalstu attīstības nozarēm, kurām ir būtisks nodarbinātības potenciāls, un daudzās valstīs arī vajadzību palielināt valsts nodarbinātības dienestu lomu un nodrošināt, ka tām ir pietiekama administratīvā kapacitāte, lai uzņemtos tiešu kontaktu ar uzņēmumiem, nodrošinot pārkvalificēšanos un cita veida palīdzību darba meklētājiem saskaņā ar darba meklētāju profilu un vietējās ekonomikas vajadzībām; prasa pilnībā īstenot garantiju jauniešiem attiecībā uz visiem cilvēkiem, kuri jaunāki par 30 gadiem, liekot uzsvāru uz kvalitatīvu piedāvājumu un efektīvu visu *NEET* iesaistīšanu, un Padomes ieteikumu par ilgtermiņa bezdarbniekiem, tostarp izstrādājot papildu pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šīs politikas nostādņu pieejamību personām, kam vajadzīgs atbalsts; uzsver, ka ir jāņem vērā vecāko darba ņēmēju un darba meklētāju vajadzības un jāveicina sadarbība starp gados jauniem un vecākiem darba ņēmējiem; uzsver, ka šīs politikas jomas veido svarīgas strukturālās reformas un sociālos ieguldījumus, kuriem ir vajadzīgs pienācīgs Eiropas un valstu līmeņa finansējums, tostarp no Eiropas Sociālā fonda, Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas un/vai citiem instrumentiem;
25. atgādina, ka sievietes biežāk saskaras ar nestabilu un slikti apmaksātu nodarbinātību un piedzīvo karjeras pārtraukumus un ka tas ietekmē visu viņu dzīvi; uzskata, ka būtisks progress ir steidzami nepieciešams dzimumu līdztiesības un darba un privātās dzīves līdzsvara nodrošināšanas jomā, lai novērstu pieaugošo diskrimināciju; gaida Komisijas priekšlikumus šajā jomā, kā paziņots tās 2017. gada darba programmā, jo īpaši attiecībā uz šādiem jautājumiem:
  - (a) ir jānostiprina esošie mehānismi, ar kuriem nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, ir jānovērš pastāvošās algu un vīriešu un sieviešu pensiju atšķirības un jāsamazina profesiju segregācija; šajā sakarībā būtu jāuzrauga Direktīvas 2006/54/EK ieviešana un īstenošana, un direktīva vajadzības gadījumā būtu jāpārskata; ir jāturpina īstenot Eiropas Dzimumu līdztiesības paktu (2011–2020) un Stratēģisko iesaisti dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam, tostarp ar gada ziņojumiem par dzimumu līdztiesību;
  - (b) ir vajadzīgi jauni un iedarbīgi Eiropas un dalībvalstu līmeņa pasākumi profesionālās, privātās un ģimenes dzīves līdzsvarošanai, tostarp tiesību aktu priekšlikumi par grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu, bērna kopšanas atvaļinājumu, aprūpētāja atvaļinājumu, piekļuvi kvalitatīviem aprūpes pakalpojumiem, un elastīgi darba laika noteikumi; ir jāmudina visu darba ņēmēju kategoriju vīriešus un sievietes vienlīdzīgi izmantot atvaļinājumus, lai uzlabotu sieviešu piekļuvi darba tirgum un viņu stāvokli tajā, palielinot tēva nozīmi bērnu audzināšanā, un veicinātu darba un privātās dzīves līdzsvaru; Komisijai vajadzētu arī atbalstīt dalībvalstis paraugprakses apmaiņā un

pārņemšanā šajā jomā;

26. atgādina, ka ES Pamattiesību harta aizliedz jebkāda veida diskrimināciju tādu iemeslu dēļ kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā un sociālā izcelsme, ģenētiskās īpašības, valoda, ticība vai pārliecība, politiskie vai jebkuri citi uzskati, piederība nacionālai minoritātei, īpašums, izcelsme, invaliditāte, vecums vai dzimumorientācija; uzsver, ka visiem cilvēkiem vajadzētu būt vienlīdzīgām iespējām mūža garumā, tostarp darba meklēšanā un darbā; uzsver vajadzību pareizi piemērot Vienlīdzīgas nodarbinātības direktīvu (2000/78/EK) un Rasu vienlīdzības direktīvu (2000/43/EK); mudina dalībvalstis pastiprināt tādu pasākumu īstenošanu, ar kuriem nodrošina nediskriminēšanu un vienlīdzīgas iespējas, un Komisiju izvērtēt to, kā arī palielināt nepietiekami pārstāvēto grupu līdzdalību darba tirgū un sociālo integrāciju; aicina Komisiju vajadzības gadījumā nākt klajā ar jauniem, konkrētiem priekšlikumiem vai citiem pasākumiem šajā jautājumā; atgādina, ka 2008. gadā ierosinātā un vēl nepieņemtā Vienlīdzīgas attieksmes direktīva veido likumdošanas sistēmas nediskriminēšanas jomā trūkstošo elementu; vērš uzmanību uz ES un dalībvalstu tiesu praksi, kurā norādīts, ka pienākums noteikt saprātīgus pielāgojumus attiecībā uz visiem diskriminācijas iemesliem būtu jāparedz ar nosacījumu, ka tas nerada nesamērīgu slogu darba devējiem vai pakalpojumu sniedzējiem; aicina Komisiju uzraudzīt dalībvalstu tiesisko regulējumu un politiku, lai saskaņā ar piemērojamiem ES tiesību aktiem nodrošinātu, ka visiem cilvēkiem bēgļa statusā tiek garantēta integrācija, vienlīdzīga attieksme un cilvēka cienīgi darba apstākļi; uzsver, ka būtu jānodrošina, lai visiem ekspluatācijas un diskriminācijas upuriem būtu piekļuve taisnīgumam un aizsardzībai;

Darbspēka mobilitāte

27. uzsver, ka cilvēku brīva pārvietošanās ir viens no lielākajiem ES sasniegumiem un ka darba ņēmēju brīva pārvietošanās ir iekšējā tirgus stūrakmens, kam ir būtiska nozīme konverģences un integrācijas uzlabošanā starp dalībvalstīm; uzsver, ka darbspēka mobilitāte Eiropas Savienībā ir iespēja un pamattiesības, kuru izmantošana ir jāatbalsta, tostarp nodrošinot labi funkcionējošu sociālā nodrošinājuma koordinācijas sistēmu; prasa pienācīgi ieviest un īstenot ES noteikumus attiecībā uz darba ņēmēju mobilitāti un pārrobežu pakalpojumu sniegšanu; turklāt prasa atbalstīt darba ņēmēju mobilitāti, nodrošinot atbilstošu valodu apmācību visos izglītības līmeņos, uzlabojot izglītības sistēmu salīdzināmību un profesionālās kvalifikācijas atzišanu, sniedzot viegli pieejamu informāciju par mobilo darba ņēmēju tiesībām un pienākumiem, un pasākumus, kas garantē pienācīgus darba apstākļus un efektīvu sadarbību starp valsts nodarbinātības dienestiem visā Eiropā; norāda, ka mobilitātei nevajadzētu būt nodarbinātības iespēju trūkuma vai neatbilstīgas sociālās aizsardzības darba ņēmēju mītnes reģionos rezultātam, jo ilgstoša darbspēka aizplūšana var apdraudēt ekonomisko konverģenci; tādēļ norāda uz kohēzijas politikas un citu instrumentu nozīmi teritoriāli līdzsvarotā ekonomikas attīstībā; uzskata, ka darbspēka mobilitātei nevajadzētu apdraudēt mītnes valstu sociālos standartus krāpniecības vai sociālā dempinga dēļ; uzsver, ka mobilie darba ņēmēji parasti ir neto maksātāji uzņēmējas valsts budžetā; prasa veikt atbilstīgus ieguldījumus sabiedriskajos pakalpojumos teritorijās, kurās pieaug iedzīvotāju skaits, un norāda uz atbalstu, kuru šajā sakarībā var sniegt Eiropas Sociālais fonds;
28. prasa ES un dalībvalstīm ņemt vērā mobilitātes sociālo ietekmi uz jauktas tautības ģimeņu skaita pieaugumu, piemēram, nodrošināt iespējas izmantot atvaļinājumu

ģimenes locekļa aprūpei citā valstī un izglītības sistēmu rezultātu pārnesamību un salīdzināmību, kas ir būtiska skolas vecuma bērnu mobilitātei;

29. aicina dalībvalstis izvirzīt obligātu prasību, ka darba devējiem ir jānodrošina darba līgums ES mobilajiem iedzīvotājiem zināmā valodā, lai darba ņēmējiem darba līgums būtu saprotams;

Instrumentu veidošana, lai panāktu praktiskus rezultātus

30. aicina Komisiju turpmākajā darbā izmantot publiskās apspriešanas rezultātus un ES iestāžu viedokļus, veidojot skaidru ceļvedi ar konkrētiem pasākumiem, lai pilnībā īstenotu Eiropas sociālo tiesību pīlāru un pilnībā pildītu Līgumu sociālos mērķus; uzsver, ka sociālo pamattiesību aizsardzībai ES politikas veidošanā un visās ES iestāžu darbībās ir pienācīgi jāpiemēro noteikumi, kas minēti LESD 8., 9. un 10. pantā, tostarp veicot sociālās ietekmes novērtējumu;
31. aicina dalībvalstis parakstīt un ratificēt grozīto Eiropas Sociālo hartu un Eiropas Konvenciju par sociālo drošību (ETS Nr. 78); mudina Komisiju novērtēt vajadzīgos pasākumus, lai Eiropas Savienība varētu pievienoties pārskatītajai hartai, un piedāvāt laika grafiku šī mērķa īstenošanai;
32. aicina Komisiju kā neatņemamu Eiropas sociālo tiesību pīlāra daļu iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu un pamattiesību ievērošanas novērtējumā paredzēt sistemātiskus ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumus;
33. pauž bažas par tās ieilgušās ekonomikas krīzes jūtamo negatīvo ietekmi, kas Eiropu skāra šīs desmitgades pirmajā pusē un kas dažas valstis un reģionus ietekmēja vairāk nekā citus; uzskata, ka augšupējas ekonomiskās un sociālās konverģences mērķi vajadzētu atbalstīt ar vairākiem pakārtotiem mērķiem, kuru pamatā ir stratēģija „Eiropa 2020” un ilgtspējīgas attīstības mērķi, kuri palīdz koordinēt ekonomikas, nodarbinātības un sociālo politiku Eiropas Savienībā un kuri darbojas kā eurozonas virzienrādītājs, izceļot jomas, kurās īpaša uzmanība ir jāvelta augšupējai ekonomiskajai un sociālajai konverģencei;
34. norāda uz divējādo saikni starp sociālajiem apstākļiem un ekonomiskajiem rādītājiem; prasa stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus, spēkā esošo galveno nodarbinātības un sociālo rādītāju rezultātu apkopojumu un jauno konverģences kodeksu tieši un pārredzami ņemt vērā, izstrādājot konkrētajai valstij adresētos ieteikumus un eurozonas ieteikumus, un izmantot ES instrumentus; uzskata, ka šajā sakarībā būtu jāpastiprina arī Eiropas nodarbinātības stratēģijas instrumenti un sociālā atvērtā koordinācijas metode; mudina lielāku lomu piešķirt makroekonomikas dialogam ar sociālajiem partneriem, izstrādājot ekonomikas politikas pasākumu kopumu Eiropas līmenī; uzskata, ka makroekonomikas sociālajai uzraudzībai ir liela nozīme, lai nepieļautu, ka ekonomikas nelīdzsvarotība tiek samazināta uz nodarbinātības un sociālās situācijas pasliktināšanās rēķina un ka ES sociālie standarti pazeminās; atkārtoti prasa arī izstrādāt Eiropas reformu un ieguldījumu programmu, kuras mērķis ir stiprināt izaugsmes potenciālu uz kvalitatīvu darbvietu un produktivitātes pamata, veicināt taisnīgas, stabilas, efektīvas un ilgtspējīgas labklājības sistēmas, kā arī sekmēt dalībvalstu ekonomikas ilgtspējīgu pāreju uz efektīvāku resursu izmantošanu;

35. uzskata, ka sieviešu dalības darba tirgū un viņu sociālās neatkarības veicināšana ir būtiski svarīga stratēģijas "Eiropas 2020" mērķa, proti, nodarbinātības 75 % apmērā, sasniegšanai un ka tas paaugstinātu IKP; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt politiku un palielināt investīcijas, ar kurām atbalsta sieviešu nodarbinātību kvalitatīvās darbvietās, īpaši nozarēs un amatos, kuros sievietes nav pietiekami pārstāvētas, piemēram, zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomā, un zaļās ekonomikas nozarēs vai augstākajos vadošajos amatos visās nozarēs;
36. norāda, ka sievietes un meitenes ir nesamērīgi pakļautas nabadzībai un sociālajai atstumtībai, un prasa atjaunot politisko stimulu tālejošai Eiropas stratēģijai cīņā pret nabadzību un paust jaunu apņemšanos sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020” nabadzības izskaušanas mērķus; mudina dalībvalstis veidot sīki izstrādātus valsts stratēģijas plānus nabadzības izskaušanai un Komisiju uzsvērt nabadzības samazināšanu saistībā ar Eiropas pusgadu;
37. aicina dalībvalstis un Komisiju strādāt pie pienācīga līmeņa sociālo ieguldījumu nodrošināšanas, jo tie ir būtiski sabiedrības kohēzijas nodrošināšanai un tiem ir pozitīva ietekme uz ekonomikas izaugsmi īstermiņā un ilgtermiņā (piemēram, bērnu aprūpe, izglītība, garantija jauniešiem un prasmju garantija); uzskata, ka šīm bažām būtu jāatspoguļojas arī publisko tēriņu kvalitātes novērtējumā;
38. atkārtoti aicina organizēt kopīgas *EPSCO* un *ECOFIN* Padomes struktūru sanāksmes, lai veicinātu labāk koordinētu sociālekonomisko politiku, kā arī organizēt regulāras eurozonas nodarbinātības un sociālo lietu ministru sanāksmes nolūkā uzlabot politikas koordinēšanu eurozonā un pienācīgi risināt sociālo nelīdzsvarotību;
39. uzsver, ka tādas mūsdienu parādības kā kapitāla ziņā intensīva ražošana un svarīgais nemateriālo aktīvu ieguldījums pievienotās vērtības radīšanā, no vienas puses, un augsts nevienlīdzības līmenis, bezdarbs, nestandarta darba noturīgs pieaugums un darbaspēka daļas samazināšanās kopējos ienākumos, no otras puses, rada vajadzību paplašināt labklājības sistēmu finansiālo bāzi ar fiskālo neitralitāti, lai visiem nodrošinātu pienācīgu sociālo aizsardzību un kvalitatīvus pakalpojumus; uzskata, ka to vajadzētu darīt, galvenokārt virzoties uz jauniem nodokļu ieņēmumu avotiem; mudina dalībvalstis šajā sakarībā izvērtēt savas vajadzības; atgādina, ka tiesību uz sociālo apdrošināšanu uzkrāšana darbā ir svarīgs pienācīga darba aspekts un ka tas dod būtisku ieguldījumu ekonomiskajā un sociālajā stabilitātē; taču norāda, ka pašreizējo darba nodokļu likmi var samazināt, vienlaikus nodrošinot ilgtspēju un valsts sociālās apdrošināšanas shēmu pietiekamību; uzsver arī to, ka atbilstīga publisko ieguldījumu līmeņa un labklājības sistēmu ilgtspējas nodrošināšanai izšķirīgi svarīgi ir apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu;
40. uzskata, ka Eiropas sociālo tiesību pīlārs var būt uzticams tikai tad, ja to atbalsta ar pienācīgu valsts un Eiropas līmeņa finansējumu, nodrošinot, ka dalībvalstis spēj pildīt kopīgi pieņemtus mērķus; atkārtoti prasību paātrināti īstenot attiecīgās darbības programmas un attiecīgā gadījumā pārskatīt DFS 2014.–2020. gadam, lai nodrošinātu atbilstību pieaugošajām vajadzībām; īpaši prasa vēl vairāk stiprināt Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu un veikt turpmākus pasākumus, lai nodrošinātu vieglāku piekļuvi Eiropas Sociālajam fondam, *EGF* un *FEAD* un tos pilnībā izmantotu; uzskata, ka šiem finanšu instrumentiem vajadzētu arī turpmāk būt pieejamiem visām

dalībvalstīm un vajadzības gadījumā tie ir jāpastiprina, tostarp attiecībā uz izglītību un apmācību, prasmju garantiju, bērnu nabadzību un neparedzētām jaunām problēmām, piemēram, bēgļu integrāciju darba tirgū; uzskata, ka ir jā saglabā noteikums par 20 % ESF finansējuma piešķiršanu cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību;

41. prasa turpināt ES atbalstu iestāžu spēju veidošanai, piemēram, attiecībā uz sociālo dialogu, valsts nodarbinātības dienestu Eiropas tīklu, Sociālā nodrošinājuma informācijas elektronisku apmaiņu un platformu cīņai pret nedeklarētu darbu, kas ilgākā termiņā varētu kļūt par Eiropas darba inspekciju sistēmu; šajā kontekstā norāda uz to, cik svarīgs ir Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas (*EaSI*) un Eiropas Sociālā fonda (ESF) atbalsts attiecīgo spēju veidošanai valsts līmenī;
42. aicina Komisiju un EIB grupu turpināt veidot Investīciju plānu Eiropai, lai palielinātu ieguldījumus ekonomikas atveseļošanā, radītu jaunas, kvalitatīvas darbvietas un nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību un sociālo ieguldījumu cilvēku pašreizējās un nākotnes spējās iesaistīties darba tirgū;
43. uzskata, ka ekonomisko korekciju sociālā ietekme eurozonā varētu mazināties un ar atbilstīgu finansējumu pastiprinātos augšupēja ekonomiskā un sociālā konverģence, lai nepieļautu turpmāku situācijas pasliktināšanos nevienlīdzības un dalībvalstu izaugsmes potenciāla ziņā un novērstu nopietnus makroekonomiskos satricinājumus, vienlaikus palielinot dalībvalstu ekonomiku konkurētspēju un stabilitāti; tādēļ aicina Komisiju, Padomi un citas attiecīgās ES struktūras risināt šo jautājumu turpmākajās apspriedēs;
44. aicina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumiem par Eiropas sociālo tiesību pīlāru saistībā ar tās paziņotās baltās grāmatas par turpmāko ES un EMS nākotni iznākšanu;
45. aicina Komisiju, Eiropas Ārējās darbības dienestu un dalībvalstis turpināt ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru saskaņotu ārējo darbību, jo īpaši veicinot ANO konvenciju un ilgtspējīgas attīstības mērķu, SDO konvenciju, attiecīgo G20 secinājumu, attiecīgo Eiropas Padomes konvenciju un ES tirdzniecības nolīgumu un stratēģisko partnerattiecību īstenošanu;
46. uzskata, ka ESTP būtu jāpieņem 2017. gadā kā nolīgums starp Parlamentu, Komisiju un Eiropadomi, kurā visaugstākajā līmenī iesaistīti sociālie partneri un pilsoniskā sabiedrība, un tajā būtu jāiekļauj skaidrs tā īstenošanas plāns; aicina Komisiju ierosināt mehānismus, lai ESTP īstenošanā visos attiecīgajos līmeņos pietiekami iesaistītu visas attiecīgās ieinteresētās personas;
47. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

PASKAIDROJUMS

Eiropa jau kopš 19. gadsimta un jo īpaši pēc Otrā pasaules kara ir attīstījusi vismodernāko sociālo modeli pasaules vēsturē, panākot pienācīgus darba apstākļus, visaptverošu sociālo aizsardzību un samērā labus sabiedriskos pakalpojumus lielai daļai iedzīvotāju. Eiropas sociālais modelis savukārt ir veicinājis būtisku produktivitātes pieaugumu un Eiropas konkurētspēju, pamatojoties uz veselīgu un kvalificētu darbaspēku ar pienācīgu pirktspēju, lai uzturētu sarežģīto iekšējo tirgu.

Turpmākās ES paplašināšanās ir ļāvušas modernizēt jauno dalībvalstu sociālos standartus un atbalstījušas pakāpeniski augšupejošu ekonomisko konvergenci, tostarp pateicoties ES struktūrfondiem un kohēzijas fondiem. Kopumā Eiropas sociālais modelis ir bijis svarīgs Eiropas integrācijas veiksmes stāsta faktors, kas ir devis mieru, drošību un plašu vispārējo labklājību vairākus gadu desmitus. Labklājības valsts institūcijas un sociālais dialogs ir arī palīdzējis Eiropai pārdzīvot globālo finanšu krīzi, kas sākās 2007.–2008. gadā.

Tomēr Eiropas integrācijas sociālā dimensija ir saņēmusi smagu triecienu ieilgušās eurozonas krīzes dēļ, kas vērojama kopš 2010. gada. Gandrīz EUR 2 triljoni nodokļu maksātāju naudas tika izmantoti, sniedzot valsts atbalstu finanšu nozarei 2008.–2014. gadā¹, izraisot valsts parāda krīzi vairākās dalībvalstīs. Tajā pašā laikā daudzas dalībvalstis bija spiestas īstenot skarbu fiskālo konsolidāciju un iekšējās devalvācijas pasākumus lielā mērā tādēļ, ka trūka kopēju stabilizācijas mehānismu vēl nepabeigtajā Eiropas ekonomiskajā un monetārajā savienībā. Šī politika izraisīja smagas sociālās problēmas, kas joprojām ir aktuālas daudzās valstīs.

Eurozonas krīzes laikā daudzi ES iedzīvotāji ir sākuši to uzskatīt par atšķirību, nevienlīdzības un sociālās netaisnības vairošanas mehānismu. Projektu, kas gadu desmitiem ir bijis saistīts ar konvergenci, labklājību un progresu, tagad tiek vainots pie labklājības sistēmu vājināšanas un tiek uzskatīts par draudu cilvēku labklājībai.

Tajā pašā laikā Eiropa saskaras ar vairākām labi pazīstamām strukturālajām tendencēm un uzdevumiem, piemēram, globalizāciju, demogrāfiskajām pārmaiņām (tostarp, novecošana, feminizācija, zema dzimstība, migrācija), klimata pārmaiņām un dabas resursu ierobežojumiem. Tā piedzīvo arī jaunu digitālās revolūcijas posmu, kas dziļi ietekmē darba tirgu darbību.

Pēc referentes domām, tas ir galvenais uzdevums, kas jārisina, definējot Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP) un cenšoties atjaunināt 21. gadsimta Eiropas sociālo modeli. Mums mūsu labklājības valsts struktūras ir jāpielāgo demogrāfiskajām pārmaiņām, tehnoloģijām, globalizācijai un nesenajam būtiskajam sociālā nevienlīdzības pieaugumam. Tajā pašā laikā mums ir jāpārvar ilgās ekonomiskās krīzes nodarītais kaitējums. Mums ir apņēmīgi jāstiprina "Sociālā Eiropa", kā arī jāuzlabo ekonomikas politikas veidošana un EMS veidols.

Lai risinātu šo problēmu un reaģētu uz iedzīvotāju vēlmēm, ir svarīgi apzināties un (atkal) novērtēt valsts neaizstājamo lomu tirgus un sociālo risku pārvaldības veidošanā. Valsts to dara, cita starpā, ar regulējumu, ienākumu pārdali un kolektīvu sociālās apdrošināšanas shēmu nodrošināšanu (vai atbalstu tām), sociālās palīdzības programmām, sabiedriskajiem pakalpojumiem un vispārējas nozīmes pakalpojumiem. ES ir atkal jāklūst par atbalsta spēku

---

¹ Eiropas Komisija, Rezultātu apkopojums par valsts atbalstu (2015) <http://europa.eu/!vp68mB>.

šajā jomā, stiprinot dalībvalstis un palīdzot tām veicināt Eiropas sociālo modeli globālajā kontekstā. Tai arī (atkal) jāklūst par atbalstošu spēku, veidojot lielāku sociālo dialogu starp uzņēmumiem un darba ņēmējiem, palīdzot nodrošināt ienākumu un risku taisnīgu sadali tirgos, kuru noteikumus diktē digitalizācija un globālā konkurence.

Eiropas sociālajam modelim, protams, ir daudzas variācijas dalībvalstīs, un katrai valstij ir savi īpašie noteikumi, kas saistīti ar vēsturisko attīstību un subsidiaritātes principu. Tomēr, saskaroties ar globalizāciju un tehnoloģiju pārmaiņām, ES dalībvalstis ir ļoti cieši saistītas viena ar otru (ņemot vērā arī piesaisti kopīgai valūtai), un tās tikai sadarbojoties var panākt plaši vienojošu labklājību saviem pilsoņiem. Ja nebūs kopējas Eiropas sistēmas, dalībvalstis varētu pārņemt destruktīva konkurence, kuras pamatā ir sacensība par zemāko sociālo standartu noteikšanu. Tāpēc Eiropas sociālais modelis ir kopīgs projekts, kura galvenais mērķis ir augšupēja sociālā konverģence – ilgstoša labklājības uzlabošana visiem cilvēkiem visās ES valstīs, balstoties uz ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas izaugsmi un pasākumiem, ar kuriem nodrošina, ka neviens iedzīvotājs un neviena valsts netiek atstāta novārtā un ka ikviens var piedalīties sabiedrībā un ekonomikā.

Augšupēju sociālo konverģenci var panākt tikai ar dalībvalstu kolektīvu rīcību. ES šajā nolūkā jau ir pieņēmusi vairākus tiesību aktus, ar kuriem regulē darba, produktu un pakalpojumu tirgus, un ir ieviesusi politikas koordinācijas mehānismus un attiecīgus finanšu instrumentus. *Acquis* attiecas uz visām dalībvalstīm, un sociālās pamattiesības attiecas uz visiem ES iedzīvotājiem, tādēļ sociālo standartu atjaunināšanas procesā, īstenojot ESTP, būtu jāiesaista arī visas ES dalībvalstis.

Tas nozīmē, ka ir skaidrs, ka eurozona tās pašreizējā makroekonomiskajā regulējumā saskaras ar konkrētām problēmām Līgumos noteikto nodarbinātības un sociālo mērķu sasniegšanā. Vairāku valsts ekonomisko instrumentu zudums, iestājoties eurozonā, ir radījis spiedienu veikt stingrākas un ātrākas iekšējā korekcijas, piemēram, saistībā ar algām, darba apstākļiem, bezdarbu un sociālo izdevumu samazinājumu. Tāpēc atbilstošas sociāli ekonomiskās drošības atjaunošanai, lai kompensētu šo palielināto iekšējo elastīgumu eurozonā, ir nepieciešama īpašu sociālo mērķu, standartu un/vai finanšu instrumentu ieviešana eurozonas līmenī.

Kādas ir Eiropas pilsoņu galvenās vēlmes un cerības saistībā ar Eiropas sociālā modeļa atjaunināšanu? Iedzīvotāji noteikti vēlas saglabātu Eiropas dzīvesveidu un vēlas pārliecību par Eiropas ilgtspējīgu attīstību, kas nodrošina labklājību pašreizējām un nākamajām paaudzēm. Tas nozīmē, ka ES un tās dalībvalstīm ir:

- jā sagatavo iedzīvotāji un jādod viņiem iespējas zināšanas, prasmes, laiks un vieta nozīmīgai līdzdalībai ekonomiskajos procesos;
- jā īsteno ekonomiskas politika, kas palīdz radīt kvalitatīvas darbvietas un ļauj cilvēkiem panākt ekonomisko drošību un pašpiepildījumu, strādājot pienācīgos darba apstākļos;
- jā aizsargā iedzīvotāji pret sociālajiem riskiem, kas rodas dzīves gaitā;
- jā samazina pašreizējā augsta līmeņa sociālā nevienlīdzība; un
- jā veicina pilsoņu aktīva līdzdalība – labklājības valstij ir jābūt saprotamai un pieejamai, lai ļautu cilvēkiem justies piederīgiem un piedāvātu viņiem pietiekami atvērtas sociālā dialoga struktūras un demokrātisku politiku.

Jauniešu idejas un enerģija būs īpaši svarīgas, lai atjauninātu un inovatīvi uzlabotu labklājības

valsts struktūras un nodrošinātu visaptverošu labklājību. Ap tūkstošgades miju dzimušie jaunieši vidēji varētu būt visu laiku labāk izglītotā Eiropa paaudze, taču viņi ir pakļauti daudz ilgākai un nedrošākai pārejai no mācībām uz darbu nekā iepriekšējās paaudzes, kas mazina daļu no viņu lielā potenciāla. Mums ir jānovērš šis lielais sociālais zaudējums, labāk organizējot viņu ekonomisko, sociālo un politisko integrāciju.

Visu šo problēmu un vēlmju īstenošanai ir nepieciešama virkne izmaiņu kopējos mehānismos, kas ir pamatā Eiropas sociālajam modelim.

Sociālā ieguldījuma jēdziens ir noderīgs, lai vadītu šādu attīstību, to balstot uz izpratni, ka profilakse un agrīna iejaukšanās ir lētāki līdzekļi nekā sociālo trūkumu *ex-post* novēršana. Sociālais ieguldījums sastāv no tādu publisku (atbalsta) pakalpojumu sniegšanas, kas ļauj visiem cilvēkiem piedalīties ekonomikas un sabiedrības norisēs visā dzīves garumā, piemēram, nodrošinot labas kvalitātes bērnu aprūpi, izglītību, mūzikglītību, veselības aprūpi, aktīvu darba tirgus politiku, sociālo apdrošināšanu, minimālo ienākumu shēmas un pasākumus digitālā analfabētisma izskaušanai. Sociālais ieguldījums ir noteikti nepieciešams ilgtspējīgai izaugsmei un labklājībai ekonomiski attīstītajās valstīs. Par to galvenokārt ir atbildīgs valsts sektors, bet to var efektīvi nodrošināt arī sociālās ekonomikas uzņēmumi un citi "trešā sektora" dalībnieki.

Eiropai būs arī jāpielāgo savas darba tiesības un sociālās apdrošināšanas shēmas, lai nodrošinātu pienācīgus un taisnīgus darba apstākļus un sociālo aizsardzību visu veidu darba ņēmējiem. Darbaspēka pieprasījums kļūst un droši vien arī būs mainīgāks un daudzveidīgāks, un tam dažos gadījumos var būt labvēlīga ietekme uz produktivitāti un darba un privātās dzīves līdzsvaru. Tomēr ar nestandarta nodarbinātību bieži ir saistīta arī ilgstoša ekonomiskā nedrošība un nestabilitāte, kuru būtu jānovērš publiskajam sektoram.

Izmaiņas būs nepieciešamas arī mūsu labklājības valstu ieņēmumos, kuru pamatā pašreiz ir četri galvenie mehānismi taisnīgai ekonomiskās vērtības sadalei:

- kapitāla devēju un darbaspēka sarunas par bruto ienākumu sadali, tostarp izmantojot koplīgumu slēgšanu, nosakot minimālo algu un citus valsts atbalsta mehānismus;
- sociālās apdrošināšanas shēmas, ko regulē ar likumdošanu un veido darba ņēmēju, darba devēju un valsts iemaksas;
- nodokļi un valsts izdevumi; un
- starptautiskās finanšu sistēmas regulējums un cīņa pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Šie visi četri mehānismi ir nepieciešami, lai nodrošinātu labklājības valsts ilgtspēju un pienācīgu valsts ieguldījumu līmeni. Tomēr nākotnē vajadzēs mazāk paļauties uz darbaspēka iemaksām, bet vairāk uz vispārējiem nodokļiem, finanšu regulējumu un pārliecinošu cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas. Sociālās apdrošināšanas tiesību uzkrāšana darbā ir svarīgs pienācīga darba aspekts, kas motivē darbiniekus un veicina ilgtermiņa ekonomisko un sociālo stabilitāti vairāk nekā uz līdzekļiem balstīti ienākumi vai beznosacījuma pamata ienākumu shēmas. Tomēr mūsdienu augstā nevienlīdzība, nestandarta nodarbinātības pieaugums un pieaugošā kapitāla intensitāte ekonomiskajā ražošanā rada vajadzību samazināt nodokļu slogu darbaspēkam (tostarp sociālās apdrošināšanas iemaksas), kā arī sociālās apdrošināšanas shēmas vairāk līdzfinansēt no citiem nodokļu ieņēmumiem (piemēram, kapitāla pieauguma, bagātības vai piesārņojuma nodevām), lai visiem nodrošinātu pienācīgu

sociālās aizsardzības līmeni.

Eiropas ekonomikas pārvaldību ir jāturpina līdzsvarot, ekonomiskās politikas veidošanā vairāk ņemot vērā sociālos rādītājus. Attiecībā uz eurozonu ir jāveido jauna tendence, kurā ar augstāku ieguldījumu līmeni rada kvalitatīvas darbavietas, dodot cilvēkiem ekonomisko drošību un veicinot augstāku kopējo pieprasījumu un papildu ieguldījumus. Augstāks nodarbinātības līmenis un lielāks sociālās aizsardzības nodrošinājums arī palielinātu gūto ieņēmumu apjomu, uzlabojot labklājības valsts ilgtspēju. Euro beidzot vajadzētu kļūt par augšupējas konverģences dzinējspēku.

ESTP vajadzētu paredzēt arī ES ārējās politikas labāku izmantošanu attiecībā uz sociālo tiesību īstenošanu Eiropā un ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu pasaulē. Eiropai ir skaidra stratēģiskā interese veidot spēcīgāku sociālo dialogu, īstenot SDO konvencijas un ieteikumus un panākt uzlabojumus sociālās aizsardzības sistēmu un sociālo pakalpojumu jomā visā pasaulē. Tādēļ būtu jāīsteno šīs intereses, izmantojot tās tirdzniecības nolīgumus, stratēģiskās partnerības, attīstības politiku, kaimiņattiecību politiku un Eiropas programmu migrācijas jomā.

Visbeidzot, Eiropas sociālo tiesību pīlārs ir svarīga un neatliekama iniciatīva, kuru Eiropas Komisija un Eiropas Parlaments ir pamatoti novietojusi savu politisko prioritāšu augšgalā. Taču šo projektu un domu par sociālo Eiropu nevar īstenot tikai neliela ES speciālistu grupa. Sociālā Eiropa ir jādzīvo katram cilvēkam, saņemot tiesības darbā, sociālos pakalpojumus, kuriem viņi var piekļūt, sociālos ieguldījumus, kurus viņi saņem, politiku, kas ietekmē viņu ekonomiskās iespējas, kā arī sociālo aizsardzību, uz kuru viņi var paļauties, kad dzīvē notiek negaidīti pavērsieni.

Sociālā Eiropa ir domāta ikvienam, un tai tādai ir jābūt, sniedzot reālus uzlabojumus cilvēku dzīvē. Līdz ar to ESTP spēks ir jāizplata visā ES daudzlīmeņu struktūrā, tostarp pašvaldību, reģionālo un valstu valdību līmenī, un sadarbībā ar uzņēmumiem, arodbiedrībām un pilsonisko sabiedrību.

MAZĀKUMA VIEDOKLIS

Eiropas sociālo tiesību pīlārs (2016/2095(INI))

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja, referente: *Maria João Rodrigues*

Mazākuma viedoklis, ko iesniedza *ENF* grupa

- A. tā kā *Jean-Claude Juncker* savā 2015. gada runā ierosināja jēdzienu „sociālais pīlārs”;
  - B. tā kā šīs idejas iedzīvināšanai Eiropas Savienībai varētu būt vajadzīga “paradigmas maiņa, veidojot spēcīgu Eiropas sociālo modeli”;
  - C. tā kā tas iznīcinās 200 gadus ilgo Eiropas virzību uz kopēju sociālo modeli, ko katra valsts pakāpeniski un sekmīgi ir pielāgojusi atbilstoši savām vajadzībām, to aizstājot ar tādas “sociālās” Eiropas modeli, kura saskaņotības līmenis patiesībā būtu postošs;
  - D. tā kā patiesībā tā galvenais iznākums būs Eiropas īstenota kontrole pār katras dalībvalsts sociālo aizsardzību;
  - E. tā kā šis priekšlikums nav nekas cits kā propaganda, lai parādītu ES kā vienīgo risinājumu iedzīvotāju problēmām, lai gan šo atbildību vajadzētu uzņemt euro;
  - F. tā kā sociālai pīlārs nav domāts iedzīvotājiem, bet gan tam, lai kārtējo reizi glābtu euro un eurozonas projektu,
1. *ENF* grupa nepievienojas politisko grupu darbam pie šī ziņojuma, ar kuru tiek klaji pārkāpta valstu suverenitāte un notiek nepamatota iejaukšanās to lietās.

SIEVIEŠU TIESĪBU UN DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS KOMITEJAS ATZINUMS

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejai

par Eiropas sociālo tiesību pīlāru
(2016/2095(INI))

Atzinuma sagatavotāja: *Maria Arena*

IEROSINĀJUMI

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Nodarbinātības un sociālo lietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Komisija iepazīstinās ar priekšlikumu saistošam Eiropas sociālo tiesību pīlāram (*EPSR*), ar kuru vajadzētu nodrošināt galvenās sociālās tiesības, jo īpaši dzimumu vienlīdzību; tā kā īpaša uzmanība būtu jāpievērš grupām, kas saskaras ar vairākiem diskriminācijas veidiem, piemēram, LGBTI, attiecībā uz sociālās apdrošināšanas shēmām, sociālās palīdzības programmām un sabiedriskajiem pakalpojumiem;
- B. tā kā sociālās tiesības ir vienas no cilvēktiesībām un tās ir noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību (*LESD*);
- C. tā kā pamattiesību ievērošana ir būtisks sociāli taisnīgas sabiedrības elements;
- D. tā kā sievietes ES joprojām saskaras ar daudziem diskriminācijas veidiem un vēl joprojām nav pietiekami pārstāvētas visās lēmumu pieņemšanas jomās;
- E. tā kā Eiropas Savienībā veiktā aptaujā par LGBT tika secināts, ka sievietes, kas ir lesbietes, biseksuāles un transpersonas, saskaras ar nesamērīgi lielu diskriminācijas risku, pamatojoties uz viņu seksuālo orientāciju vai dzimumidentitāti;
- F. tā kā dzimumu līdztiesība ir noteikta Eiropas Savienības Līgumos un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un tā ir ES pamatvērtība; tā kā, neraugoties uz to, sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas darba tirgū kopumā (nodarbinātības līmenis vīriešiem ir 75,6 % salīdzinājumā ar 64,5 % sievietēm) un vairāk strādā nepilnas slodzes darbu un mazāk apmaksātās nozarēs, kā arī saņem zemāku samaksu par darba stundu, tādēļ veidojas vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības (16 %), kas veicina pensiju atšķirības (39 %), un pastāv būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm; tā kā diskriminācija dzimuma dēļ

joprojām dominē darbā pieņemšanas procedūrās dalībvalstīs, neskatoties uz to, ka sievietēm ir augstāks izglītības līmenis nekā vīriešiem;

- G. tā kā ekonomiskā krīze un taupības pasākumi ir nesamērīgi ietekmējuši sievietes, jo īpaši jaunas sievietes un sievietes, kas saskaras ar vairākiem diskriminācijas veidiem; tā kā ES valda nabadzības feminizācija, cita starpā arī zemo ienākumu darbvieta dēļ, un tā kā pieaugošais nabadzības un sociālās atstumtības risks sievietēm, jo īpaši vientuļajām mātēm un bērniem, kuri dzīvo nabadzībā, ir cieši saistīts ar budžeta līdzekļu samazinājumu sabiedriskajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpei, izglītībai, sociālajiem pakalpojumiem un sociālajiem pabalstiem;
- H. tā kā sociālo tiesību, pakalpojumu un pienācīgu ienākumu jautājumi ir saistīti ar dzimumu, jo sievietes biežāk strādā zemāk apmaksātās darbvietās, viņas ir pakļautas augstākam nabadzības riskam un ir vairāk atkarīgas no sociālajiem pakalpojumiem gan publiskajā, gan privātajā sektorā, kā arī viņas tradicionāli pilda bērnu un vecāku ģimenes locekļu aprūpētājas lomu un uzņemas galveno atbildību par māsaimniecību vajadzību nodrošināšanu, kas kopumā ir iemesls sieviešu zemākām pensijām;
- I. tā kā progress dzimumu līdztiesības jomā tiek panākts lēni un tā kā sieviešu un vīriešu nodarbinātības atšķirību novēršana ir atkarīga no sociālo pamattiesību nodrošināšanas un sociālo pamatpakalpojumu sniegšanas;
- J. tā kā Eiropas iedzīvotāji noveco, taču paredzamais dzīves ilgums sievietēm ir garāks nekā vīriešiem, bet viņu veselības stāvoklis ir sliktāks nekā vīriešiem, un tā kā vecākas sievietes saskaras ar vairākiem diskriminācijas veidiem, tostarp diskrimināciju vecuma, dzimuma, veselības stāvokļa un invaliditātes dēļ;
- K. tā kā saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas datiem lielākā daļa nodarbināto māsaimniecībās, tostarp aprūpes jomā, ir sievietes;
- L. tā kā 2002. gada Barselonas mērķi vēl nekādā ziņā nav sasniegti, bet Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir noteikts, ka bērniem ir tiesības uz aizsardzību un aprūpi, kas negatīvi ietekmē sieviešu dalību darba tirgū, dzimumu līdztiesību, darba un privātās dzīves līdzsvaru un sieviešu nabadzību;
- M. tā kā privātās un darba dzīves līdzsvarošana ir sevišķi grūts uzdevums vecākiem (pārsvarā tās ir mātes), kuri vieni audzina bērnus; tā kā visās 28 ES dalībvalstīs vismaz 34 % vientuļo māšu dzīvo uz nabadzības sliekšņa un tā kā bērni no šādām ģimenēm nesamērīgi vairāk saskaras ar risku nodot nabadzību no paaudzes paaudzē;
- N. tā kā vardarbība pret sievietēm ir cilvēktiesību pārkāpums, kas ietekmē visus sabiedrības slāņus neatkarīgi no vecuma, izglītības, ienākumu līmeņa, sociālā stāvokļa vai izcelsmes vai mītnes valsts, un ir lielākais šķērslis sieviešu un vīriešu līdztiesībai;
- O. tā kā stratēģijas “ES 2020” nabadzības apkarošanas mērķu sasniegšanai, ņemot vērā nabadzības feminizāciju, ir vajadzīgs vērienīgs politiskais stimuls un radikāla rīcība; tā kā nabadzības apkarošanas mērķus nevar sasniegt, ja netiek novērsta sociālekonomiskā nevienlīdzība starp dzimumiem;
- P. tā kā sievietes joprojām saskaras diskrimināciju saistībā ar piekļuvi darba tirgum un

noturīgu dalību tajā un tā kā netiek ievērotas viņu darba tiesības, jo īpaši tās, kas saistītas ar grūtniecību un maternitāti;

- Q. tā kā Eiropas darba tirgiem ir raksturīga dzimumu segregācija; tā kā Komisija savā 2016. gada 8. marta paziņojumā par Eiropas sociālo tiesību pīlāru (COM(2016)0127, I pielikums) atzīst, ka sievietes joprojām ir nepietiekami pārstāvētas nodarbinātībā, taču viņas ir pārsvarā nepilna laika darbā un zemāk atalgotās nozarēs, kā arī saņem zemāku stundas samaksu, pat ja veic līdzvērtīgu darbu un pat ja viņām ir augstāks izglītības līmenis nekā vīriešiem;
- R. tā kā sieviešu piekļuve darba tirgum ir ekonomikas izaugsmes faktors; tā kā saskaņā ar secinājumiem Eiropas pievienotās vērtības novērtējumā, samazinot vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību par vienu procentpunktu, ekonomiskā izaugsme palielināsies par 0,1 %¹,
1. prasa *EPSR* iekļaut saistošu mehānismu, ar kuru uzrauga un īsteno spēkā esošās un atjauninātās sociālās tiesības, jo īpaši attiecībā uz vienlīdzīgām iespējām, tostarp sieviešu dalību darba tirgū un viņu iecelšanu uzņēmumu valdēs un vadošos amatos, taisnīgiem darba apstākļiem, nedrošām darba vietām un pienācīgu un ilgtspējīgu sieviešu sociālo aizsardzību; aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm noteikt piemērotākos pasākumus sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību izskaušanai;
  2. uzsver, ka galvenie šķēršļi sieviešu līdzdalības palielināšanai darba tirgū ir pienācīgas darba un privātās dzīves līdzsvara politikas trūkums, fiskālo stimulu trūkums otram pelnītājam ģimenē un pārmērīga darbaspēka aplikšana ar nodokļiem, kā arī stereotipi par mājsaimniecības darbu sadalījumu, sieviešu lomu sabiedrībā un par studiju un profesionālajām jomām; turklāt uzsver, ka daudzas dalībvalstis nepiedāvā pietiekamas iespējas vai stimulus vīriešiem izmantot atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ, tādējādi liekot sievietēm uzņemties aprūpētājas lomu, kas attiecīgi ietekmē sieviešu nodarbinātības līmeni;
  3. uzskata, ka sieviešu dalības darba tirgū un viņu sociālās neatkarības veicināšana ir būtiski svarīga stratēģijas “Eiropas 2020” mērķa, proti, nodarbinātības 75 % apmērā, sasniegšanai un ka tas paaugstinātu IKP; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt politiku un palielināt investīcijas, ar kurām atbalsta sieviešu nodarbinātību kvalitatīvās darbvietās, īpaši nozarēs un amatos, kuros sievietes nav pietiekami pārstāvētas, piemēram, zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomā un zaļās ekonomikas nozarēs vai augstākajos vadošajos amatos visās nozarēs;
  4. uzsver, ka sociālo rādītāju iekļaušana ekonomikas pārvaldības, jo īpaši Eiropas pusgada, mērķos un procedūrās nekādā veidā nemaina šo mehānismu galvenos mērķus;
  5. uzsver, ka ir jānodrošina darba un privātās dzīves līdzsvars kā vispārējas pamattiesības saskaņā ar ES Pamattiesību hartu, darot pasākumus pieejamus bez diskriminācijas;
  6. uzsver, ka ir jāņem vērā vairāku veidu diskriminācija, ar ko saskaras konkrētas sieviešu grupas, tostarp – bet ne tikai – sievietes migrantas, sievietes ar invaliditāti, LGBTI

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/JOIN/2014/529047/IPOL-AGRI_NT\(2013\)504469_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/JOIN/2014/529047/IPOL-AGRI_NT(2013)504469_EN.pdf)

sievietes, sievietēm, kuras pieder minoritātēm, un vecākas sievietes;

7. aicina Komisiju kā neatņemamu Eiropas sociālo tiesību pīlāra daļu iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu un pamattiesību ievērošanas novērtējumā paredzēt sistemātiskus ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumus;
8. atgādina, ka darba un privātās dzīves līdzsvars ir plašs jēdziens, kas aptver visus vispārējo politikas nostādņu leģislatīvos un neleģislatīvos pasākumus, kuru mērķis ir veicināt atbilstošu un samērīgu līdzsvaru starp dažādiem cilvēku dzīves aspektiem; uzskata, ka patiesa darba un privātās dzīves līdzsvara sasniegšanai ir nepieciešama spēcīga, starpnozaru, strukturāla, saskaņota un visaptveroša politika, tostarp stimuli un efektīvi pasākumi, ar kuriem līdzsvaro darbu, ģimenes aprūpi un laiku, ko pavada ar ģimeni, un personīgo attīstību;
9. prasa ātri apstiprināt un īstenot Diskriminācijas novēršanas direktīvu, atzīstot vajadzību pēc specifiskas un jutīgas pieejas un mērķtiecīgām darbībām, lai novērstu diskriminācijas daudzus slāņus, un vajadzību pēc instrumentiem, ar kuriem diskrimināciju horizontāli novērš visās sabiedrības daļās;
10. šajā kontekstā pauž nožēlu par to, ka nav pieņemta ES dzimumu līdztiesības stratēģija 2016.–2020. gadam, un, piebalsojot Padomes 2016. gada 16. jūnija secinājumiem par dzimumu līdztiesību, aicina Komisiju palielināt savu stratēģisko iesaistīšanos dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadā, pieņemot attiecīgu paziņojumu;
11. prasa atjaunot centienus, lai īstenotu Nodarbinātības vienlīdzības direktīvu un tādā veidā veicinātu daudzveidību un cīnītos pret stereotipiem un diskrimināciju darba tirgū;
12. aicina Komisiju un dalībvalstis īstenot dzimumu līdztiesības principu budžeta plānošanā, lai nodrošinātu, ka lēmumos par budžetu tiek ņemta vērā dzimumu dimensija un diferencēta ietekme;
13. aicina Komisiju pastiprināt centienus, lai uzlabotu sieviešu pārstāvību politikas un ekonomisko lēmumu pieņemšanā, īstenojot divējādu pieeju, kas aptver gan dzimumu līdztiesības aspekta iekļaušanu, gan mērķtiecīgus pasākumus;
14. prasa izstrādāt visaptverošu, efektīvu dzimumu līdztiesības sociālās politikas satvaru politikas saskaņotības veicināšanai starp sociālo, nodarbinātības un makroekonomikas politiku, nodrošinot visās šajās jomās konsekvētu dzimumu līdztiesību; aicina Komisiju un dalībvalstis ietekmes pētījumos par sociālo un ekonomikas politiku iekļaut politikas saskaņotību;
15. aicina Komisiju uzlabot visaptverošu, salīdzināmu, uzticamu un regulāri atjaunotu datu par sieviešu pārstāvību lēmumu pieņemšanā vākšanu, analīzi un izplatīšanu;
16. pauž nožēlu par to, ka 2012. gada priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem joprojām ir bloķēts, un aicina Padomi beidzot pieņemt kopēju nostāju par šo priekšlikumu;
17. aicina Komisiju izmantot un mērķtiecīgāk izvērst digitalizācijas programmu un digitālā

vienotā tirgus stratēģiju, lai novērstu lielās dzimumu atšķirības IKT nozarē, veicinot sieviešu un meiteņu izglītību un apmācību IKT jomā, palielinot informētību par sievietēm digitālajā jomā, veicinot dzimumu līdztiesību un sieviešu līdzdalību, nodrošinot labāku piekļuvi finansējumam un atbalstot pilsoniskās sabiedrības un sieviešu organizāciju centienus iedzīvināt iekļaujošu internetu;

18. mudina Komisiju izstrādāt leģislatīvo un neleģislatīvo pasākumu kopumu attiecībā uz darba un privātās dzīves līdzsvaru, lai varētu panākt dzimumu vienlīdzību, tostarp pārskatot direktīvas par maternitātes atvaļinājumu un par bērna kopšanas atvaļinājumu un ierosinot direktīvas par paternitāti un aprūpētāju atvaļinājumu; uzsver, ka tiesību aktu priekšlikumos kā juridiskais pamats jāiekļauj līdztiesība starp vīriešiem un sievietēm;
19. pauž nožēlu par to, ka pastāv vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensijas atšķirības, kas ir pretrunā LESD 157. pantā noteiktajam pamatprincipam, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu; aicina ES un dalībvalstis sadarbībā ar sociālajiem partneriem un dzimumu līdztiesības organizācijām izveidot un īstenot politiku sieviešu un vīriešu darba samaksu un pensiju atšķirību novēršanai;
20. prasa īpašu uzmanību pievērst jaunām nabadzības izpausmēm, ar ko saskaras tādas visneaizsargātākās sabiedrības grupas, kuru vidū sievietēm ir vislielākais sociālās atstumtības risks, kā, piemēram, neaizsargāti pieaugušie, ģimenes, kurām draud nabadzība, un darba ņēmēji ar zemiem ienākumiem, un tādēļ Eiropas sociālās politikas nostādņēs būtu jāparedz inovatīvi preventīvie un proaktīvie instrumenti;
21. mudina Komisiju apstiprināšanai Padomē iesniegt Eiropas aprūpētāju programmas un politikas pamatdirektīvu;
22. uzsver, ka elastīgs darba režīms, tostarp tāldarbs, ko piedāvā sasniegumi digitālo tehnoloģiju jomā, var palīdzēt rast pareizo darba un privātās dzīves līdzsvaru;
23. aicina dalībvalstis līdz 2020. gadam efektīvi īstenot Barselonas mērķus un apstiprināt 2014. gada kvalitātes sistēmu attiecībā uz agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi;
24. aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt Barselonas mērķiem līdzīgus mērķus attiecībā uz vecu cilvēku, personu ar invaliditāti un citu apgādājamo personu aprūpi, un uzraudzības instrumentus kvalitātes, piekļuves un pieejamības izmaksu ziņā novērtēšanai; aicina *Eurostat*, *Eurofound* un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūtu (attiecībā uz dzimumu līdztiesības indeksu) apkopot attiecīgus datus un veikt pētījumus, lai sekmētu šo darbu;
25. prasa izstrādāt Eiropas pamatprogrammu par ilgtermiņa aprūpes kvalitāti, izmantojot Eiropas kvalitātes pamatprogrammu ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem, izstrādāt kvalitatīvus aprūpes pakalpojumus, aptverot visas vajadzības, tostarp ļoti sarežģītus gadījumus, un veicinot personu ar aprūpes vajadzībām patstāvīgas dzīves iespēju pēc iespējas ilgu izmantošanu;
26. uzsver to, ka tikai neliela daļa vīriešu izmanto savas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu; tāpēc prasa veikt konkrētus pasākumus, lai pārietu uz tādām tiesībām uz bērna kopšanas atvaļinājumu, kas ir pēc iespējas individuālas un nenododamas;
27. uzsver, ka nabadzības un sociālās atstumtības risks bērniem ir cieši saistīts ar viņu vecāku

stāvokli darba tirgū un sociālajiem apstākļiem;

28. norāda, ka sievietes nesamērīgā apmērā un bieži vien pret savu gribu strādā nestabilā darbā, tostarp ļoti bieži strādājot nepilnas slodzes un zemi atalgotu darbu ar pagaidu darba un nenormēta darba laika līgumiem; šajā sakarībā atgādina, ka vīriešu un sieviešu līdztiesību var sasniegt, tikai taisnīgi sadalot apmaksāto un neapmaksāto darbu un darba, ģimenes un aprūpes pienākumus;
29. uzsver minimālo ienākumu shēmu nozīmi nabadzības izskaušanā; tādēļ aicina Komisiju novērtēt, kādā veidā un ar kādiem līdzekļiem dalībvalstu līmenī var nodrošināt pienācīgus minimālos ienākumus virs nabadzības sliekšņa, kas ir 60 % no vidējiem ienākumiem visās dalībvalstīs;
30. iesaka noteikt valsts minimālo algu līmeni, pieņemot tiesību aktus vai slēdzot koplīgumus ar mērķi to noteikt vismaz 60 % līmenī no attiecīgās valsts vidējās algas un pārsniegt valstī vai reģionā noteikto iztikas minimumu;
31. prasa pārskatīt Direktīvu 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, un cita starpā iekļaut tajā obligātu prasību uzņēmumiem izstrādāt pasākumus vai plānus par dzimumu līdztiesību, paredzot segregācijas novēršanas pasākumus, pastāvošo vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensiju atšķirību novēršanu un tādu atalgojuma sistēmu un pasākumu izstrādi, kas atbalsta sieviešu karjeru; atkārto, ka ir svarīgi, lai dalībvalstis savos tiesību aktos skaidri aizliegtu jebkāda veida diskrimināciju seksuālās orientācijas vai dzimuma identitātes dēļ; uzskata, ka direktīvā pašreiz noteiktā tiesiskā aizsardzība būtu jāattiecinā arī uz visām transpersonām; prasa, veidojot darba ņēmēju konsultēšanas, piedalīšanās un informēšanas modeļus, īpašu uzmanību pievērst dzimumu līdzsvaram korporatīvās pārvaldības procesos;
32. norāda, ka sieviešu un vīriešu darba samaksas un pensiju atšķirību novēršana ir sociāli taisnīgas, dzimumlīdztiesīgas sabiedrības pamatā, un tādēļ ar noteiktību atkārto savu aicinājumu dalībvalstīm beidzot sākt aktīvi īstenot Komisijas ieteikumu par to, ka ir jāstiprina princips par vienādu darba samaksu sievietēm un vīriešiem, veicinot pārredzamību un pastāvīgu pozitīvu rīcību, vēlams, tiesību aktos, un jāievieš atalgojuma pārredzamības pasākumi un dzimumneitrāls darba novērtējums;
33. aicina īpašu uzmanību pievērst tam, lai, veicot pensiju reformas, saglabātu un atjaunotu sociālā nodrošinājuma pensiju kapitāla funkciju, tostarp ar aprūpes kredītiem pensiju shēmās un elastīgāku pāreju no darba uz pensionēšanos;
34. prasa veikt reālus pasākumus, lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības, kas savukārt negatīvi ietekmē sieviešu sociālo un ekonomisko stāvokli; prasa rīkoties, lai izstrādātu modeļus, ar kuriem novērs vīriešu un sieviešu pensijas atšķirības, kas ir saistītas ar sieviešu un vīriešu nodarbinātības un darba samaksas atšķirībām un to, ka netiek ņemts vērā laiks, ko personas pavada, rūpējoties par bērniem un citiem ģimenes locekļiem;
35. iesaka, pamatojoties uz piesardzības principu, nodrošināt darba ņēmējiem augsta līmeņa aizsardzību pret jebkādu risku, kas varētu rasties darbā;
36. iesaka Eiropas sociālās apdrošināšanas sistēmās nodrošināt pietiekamu aizsardzību arvien

lielākam skaitam darba ņēmēju, kuri nodarbināti uz nestandarta līguma pamata;

37. atgādina, ka *EPSR* nesniegs gaidītos rezultātus, ja netiks veikti sociālie ieguldījumi, jo īpaši ieguldījumi fiziski un finansiāli pieejamā bērnu un citu aprūpējamo personu augstas kvalitātes aprūpes infrastruktūrā, un īstenoti arī pasākumi diskriminācijas starp sievietēm un vīriešiem novēršanai ar Eiropas Sociālā fonda (ESF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) atbalstu; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt resursus Eiropas Jaunatnes garantijas sistēmai un noteikt konkrētus mērķus un resursus, lai palīdzētu jaunām sievietēm integrēties darba tirgū, jo īpaši jomās, kurās sociālie rādītāji liecina par būtisku dzimumu nelīdzsvarotību;
38. atkārtoti uzsver, ka makroekonomikas politikas nostādnes, kas veicina taupību un strukturālās reformas, kuras veicina budžeta samazinājumus publiskajā sektorā, nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, kavē ekonomikas izaugsmi un palielina nabadzību un sociālo atstumtību; atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis pārorientēt savu makroekonomisko pieeju, lai veicinātu publiskā sektora sociālos ieguldījumus ilgtspējīgā un iekļaujošā izaugsmē, kas sniegtu labumu neaizsargātākajām sabiedrības grupām, īpaši sievietēm un meitenēm;
39. uzsver, ka ES ir jāievēro LES noteiktās saistības apkarot sociālo atstumtību un diskrimināciju un ka viens no LESD noteiktajiem ES mērķiem ir nevienlīdzības izskaušana un sieviešu un vīriešu līdztiesības veicināšana; uzsver, ka līdztiesības princips nekādā veidā neliedz saglabāt vai noteikt pasākumus, kuri paredz īpašas priekšrocības nepietiekami pārstāvētam dzimumam, kā noteikts Pamattiesību hartas 23. pantā;
40. prasa pieņemt un ātri īstenot ES tiesību aktu par pakalpojumu pieejamību;
41. pauž dziļu nožēlu par to, ka Padome joprojām nav pieņēmusi 2008. gada priekšlikumu direktīvai par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no personas reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas; atzinīgi vērtē to, ka Komisija šo direktīvu ir noteikusi par prioritāti, un atkārtoti aicina Padomi pēc iespējas ātrāk pieņemt minēto priekšlikumu;
42. iesaka mājokļus padarīt viegli pielāgojamus novecojošās sabiedrības vajadzībām, lai nodrošinātu, ka vecie cilvēki var turpināt dzīvot savās mājās, cik ilgi to vēlas;
43. norāda, ka sievietes un meitenes ir nesamērīgi pakļautas nabadzībai un sociālajai atstumtībai, un prasa atjaunot politisko stimulu tālejošai Eiropas stratēģijai cīņā pret nabadzību un paust jaunu apņemšanos sasniegt stratēģijas „Eiropa 2020” nabadzības izskaušanas mērķus; mudina dalībvalstis veidot sīki izstrādātus valsts stratēģijas plānus nabadzības izskaušanai un Komisiju uzsvērt nabadzības samazināšanu saistībā ar Eiropas pusgadu;
44. uzsver, ka vardarbība pret sievietēm ir sistemātisks pamattiesību pārkāpums; tādēļ prasa ES un tās dalībvalstīm pēc iespējas drīz ratificēt Stambulas konvenciju un atkārtoti aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu ES direktīvai par vardarbības pret sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanu;
45. nosoda jebkādu diskrimināciju un vardarbību pret LGBTI;

46. aicina Komisiju un dalībvalstis paredzēt pasākumus, ar kuriem aizsargā sievietes un LGBTI pret aizskaršanu darbvietā;
47. prasa, nosakot *EPSR* rādītājus un mērķus, ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu;
48. aicina Komisiju un dalībvalstis dzimumu līdztiesības politikā iesaistīt sociālos partnerus un pilsonisko sabiedrību; uzsver nozīmi, kāda diskriminācijas novēršanā un dzimumu līdztiesības veicināšanā darbvietā ir šādas politikas pienācīgai finansēšanai un darba koplīgumiem, un pētniecības un labas prakses apmaiņas nozīmi.

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS**

Pieņemšanas datums	29.11.2016
Galīgais balsojums	+: 15 -: 9 0: 2
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellési, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Biljana Borzan, Stefan Eck, Clare Moody, Sirpa Pietikäinen, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	8.12.2016
Galīgais balsojums	+: 34 -: 14 0: 4
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Laura Agea, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtē, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Renate Weber, Jana Žitňanská
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Daniela Aiuto, Maria Arena, Georges Bach, Deirdre Clune, Karima Delli, Tania González Peñas, Edouard Martin, Alex Mayer, Joachim Schuster, Tom Vandenkendelaere, Flavio Zanonato, Gabriele Zimmer
Aizstājēji (200. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	John Stuart Agnew, Adam Gierek, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Hannu Takkula

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAĶSTA

34	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Yana Toom
EFDD	Laura Agea, Daniela Aiuto
GUE/NGL	Tania González Peñas, Patrick Le Hyaric, Gabriele Zimmer
PPE	Georges Bach, David Casa, Deirdre Clune, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere
S&D	Maria Arena, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Alex Mayer, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Joachim Schuster, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Karima Delli, Jean Lambert, Terry Reintke

14	-
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula, Renate Weber
ECR	Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Mara Bizzotto, Dominique Martin
GUE/NGL	João Pimenta Lopes
PPE	Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Marek Plura
S&D	Adam Gierek

4	0
GUE/NGL	Rina Ronja Kari
PPE	Ádám Kósa, Thomas Mann, Sven Schulze

Simbolu atšifrējums:

+ : par

- : pret

0 : atturas